

ارزیابی عملکرد دانش‌آموختگان یک دانشگاه نظامی از منظر کاربران

محمد عباسیان^۱، جواد شیرمحمدی^۲، مهدی عزیزی^۳، امید میلانی^۴

چکیده

تحقیق حاضر با هدف «ارزیابی عملکرد دانش‌آموختگان یک دانشگاه نظامی» صورت گرفته است. این تحقیق از نوع تحقیقات کاربردی بوده و به روش توصیفی-پیمایشی انجام شده است. جامعه تحقیق، کلیه کاربرانی (متشکل از فرماندهان گردان‌های عملیاتی، آموزشی و یگان‌های هم‌تراز) هستند که تماس کاری مستقیم با دانش‌آموختگان دانشگاه داشته‌اند. نمونه آماری تحقیق شامل ۲۴۰ نفر از آنان است که به روش نمونه‌گیری تصادفی خوشه‌ای انتخاب شدند، و طی آن تعداد ۱۳۴ پرسشنامه تکمیل گردید. ابزار گردآوری داده‌ها، پرسشنامه سنجش توانایی‌های دانش‌آموختگان است. این پرسشنامه برگرفته از الگو یا چارچوب رشیدزاده (۱۳۹۱) است که شامل ابعاد شش‌گانه توانایی‌های دانش‌آموختگان در حوزه‌های علمی-شناختی، روحی، نظامی-پرورشی، اجتماعی، فکری و جسمانی و از منظر کاربران است. روایی پرسشنامه با استفاده از نظر خبرگان تأیید شد؛ همچنین پایایی آن با استفاده از ضریب آلفای کرونباخ میزان ۰/۸۶ بدست آمد. برای برآزش مدل از نرم‌افزار LISREL و برای تجزیه و تحلیل سؤالات از شاخص‌های آمار توصیفی شامل فراوانی، درصد، میانگین و انحراف استاندارد و از شاخص‌های آمار استنباطی شامل آزمون t استودنت تک‌گروهی و آزمون فریدمن، با بهره‌مندی از نرم‌افزار آماری SPSS استفاده شده است. نتایج این تحقیق نشان می‌دهد که میزان عملکرد دانش‌آموختگان دانشگاه، به‌طور معناداری بالاتر از میانگین و در وضعیت مطلوبی قرار دارد. همچنین رتبه‌بندی توانایی‌های شش‌گانه عملکردی نشان داد که توانایی‌های جسمی دانش‌آموختگان دانشگاه، دارای بالاترین رتبه و توانایی‌های علمی-شناختی دارای پایین‌ترین رتبه در میان توانایی‌های شاخص‌های عملکردی آنها می‌باشند.

واژه‌های کلیدی: ارزیابی عملکرد، شایستگی، دانش‌آموختگان دانشگاه نظامی، یگان‌های عملیاتی.

۱. دکترای مهندسی صنایع-استادیار دانشگاه افسری امام علی(ع)

۲. فوق لیسانس زبان انگلیسی-مربی دانشگاه افسری امام علی(ع)

۳. دانشجوی دکترای مدیریت آموزشی-دانشگاه شهید بهشتی

۴. کارشناس ارشد مدیریت آموزشی-دانشگاه شهید بهشتی

مقدمه

در دنیای پر آشوب امروزی که کشورهای استکباری با حضور مستقیم و یا با به‌راه‌انداختن جنگ‌های نیابتی به دنبال کسب منافع نامشروع خود در اقصی نقاط جهان، بویژه جنوب غرب آسیا هستند، اهمیت وجودی نیروهای مسلح و نقش بی‌بدیل آنها در تولید امنیت بیش از پیش جلوه‌گر می‌شود.

بدیهی است که ارزش و عملکرد مؤثر نیروهای مسلح در گرو نقش‌آفرینی نیروی انسانی کیفی می‌باشد. انسان به عنوان اصلی‌ترین عنصر مدیریت می‌تواند توسعه را به ارمغان بیاورد، یا به عنوان مانعی در برابر توسعه عمل کند. این منابع دارای توانایی‌های بالقوه‌ای هستند که در محیط سازمانی از حالت بالقوه به حالت بالفعل تبدیل می‌شوند. ارزیابی عملکرد این افراد خصوصاً بعد از اتمام آموزش‌های سازمانی آنها در بدو ورود به سازمان و سپس اعزام آنها به بدنه اجرایی سازمان (در قالب دانش‌آموختگان) از اهمیت بسزایی در رشد و تعالی سازمانی برخوردار است. تحقیق حاضر به ارزیابی عملکرد دانش‌آموختگان یک دانشگاه نظامی بر مبنای مدل شایستگی اقدام نموده است.

بیان مسئله

مطالعه عملکرد سازمان‌های نظامی، حاکی از این واقعیت است که یکی از عوامل عمده در صحنه نبرد و محیط امنیت نظامی که سبب اثربخشی و ارتقای توان بازدارندگی و مقابله با دشمن و در نهایت تحقق و توسعه امنیت نظامی می‌گردد، سرمایه‌های انسانی این قبیل سازمان‌هاست. از سوی دیگر دانشگاه‌های نظامی در ساختار نیروهای مسلح نقش حیاتی و راهبردی دارد و نیروی انسانی کیفی و کارآمد از این قبیل مراکز تربیتی و آموزشی، که به مثابه قلب تپنده سازمانی عمل می‌کند، به بدنه یگان‌های نیروهای مسلح تزریق می‌گردند. از این‌رو پایش صحیح و مستمر عملکرد این قبیل مراکز تربیتی و آموزشی بر اساس الگوهای نوین ارزیابی، از وظایف مهم سامانه فرماندهی به شمار می‌رود. تحقیق حاضر درصدد شناسایی الگوی مطلوب ارزیابی عملکرد یک دانشگاه نظامی از روی خروجی‌های آن (دانش‌آموختگان دانشگاه) و از منظر کاربران این خروجی‌هاست؛ این الگو دارای چه مؤلفه‌ها و شاخص‌هایی است؟ و اثربخشی نظام تعلیم و تربیت دانشگاه نظامی مورد مطالعه، بر اساس این الگو در چه سطحی است؟

اهمیت و ضرورت تحقیق

به دنبال تغییر و تحولات روزافزون محیطی، نظام‌های ارزیابی موجود پاسخگوی شرایط جدید سازمانی نبوده و به بازنگری و بهبود مستمر نیاز دارد. امروزه الگوهای ارزیابی عملکرد تأکید بر سنجش بیرونی عملکرد دارند (هوکيو؛ ۲۰۰۴). مطالعات حاکی از این است که ارزیابی‌های گذشته‌نگر توانایی سناریوسازی برای آینده را ندارند (ویندر، ۲۰۰۶). از سوی دیگر طراحی الگوهای ارزیابی عملکرد برای هر سازمان تحت‌الشعاع اسناد فرادستی، مأموریت، فرهنگ سازمانی، داده‌ها و فرآیندها بوده و نمی‌توان یک الگوی واحد برای سنجش عملکرد همه نظام‌های اداری، آموزشی، پژوهشی و پرورشی ارائه نمود (رشیدزاده؛ ۱۳۹۱).

یکی از مهمترین مراکز نیروهای مسلح، دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی آن است. هر کدام از این دانشگاه‌های سازمانی دارای مأموریت منحصر به‌فردی هستند. «جوانان عزیز ما در دانشگاه افسری و در همه دانشگاه‌های نظامی کشور با دو هدف به کار و تحصیل اشتغال دارند: هدف اول، دانش و هدف دوم، آمادگی و تربیت نظامی» (فرماندهی معظم کل قوا- ۱۳۸۳/۱۰/۰۲). اطمینان از تحقق اهداف یاد شده و سایر تدابیر فرماندهی کل نیروهای مسلح می‌تواند عامل اساسی در عملکرد مؤثر سازمان باشد. وجود افسرانی آماده، با دانش، دارای روحیه شجاعت، دلاوری و فداکاری موجبات جلب عنایات الهی، کاهش آسیب‌ها، بهبود عملکردها، اعتبار و اقتدار روزافزون سازمانی را فراهم می‌آورند. از این رو به منظور تحقق تدابیر فرماندهی کل نیروهای مسلح در خصوص ارتقای کمی و کیفی سطح دانش، آمادگی و تربیت نظامی دانشجویان در دانشگاه‌های نظامی، تحقق سیاست‌ها و تدابیر ابلاغی سلسله‌مراتب فرماندهی سازمانی در خصوص برنامه‌های رشد و تعالی هویت نظامی‌گری و نیز آسیب‌شناسی و بهبود فرآیندهای تربیتی و آموزشی دانشگاه مورد مطالعه، می‌بایست عملکرد دانش‌آموختگان این دانشگاه‌ها به‌طور مستمر مورد ارزیابی و پایش قرار گیرد و نتایج آن به‌صورت بازخورد به حوزه‌های مختلف آموزشی، تربیتی و فرهنگی دانشگاه‌های مذکور منعکس شود. از این رو پایش عملکرد این مراکز و مقایسه عملکرد آن با شاخص‌ها از منظر فرماندهان عالی نظامی از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است.

پیشینه تحقیق

هوزلر و جولنز^۱ (۲۰۰۱) در پژوهشی پیرامون میزان توفیق نظام ارزیابی عملکرد در سازمان‌ها، دریافتند که با وجود توجه روزافزون به اندازه‌گیری عملکرد و تأکید فراوان در خصوص اثربخشی آن، متأسفانه نظام اندازه‌گیری عملکرد، گاهی اوقات بنا به دلایل خوب و گاهی اوقات بنا به دلایل بد، هنوز هم در بسیاری از سازمان‌های دولتی مورد استفاده قرار نمی‌گیرد. افتخاری (۱۳۸۳) تحقیقی تحت عنوان «جایگاه ضروری خرده‌نظام ارزیابی در نظام برنامه‌ریزی ایران - مطالعه موردی برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی کشور» انجام داد. نتایج این تحقیق حاکی از آن بود که خرده‌نظام ارزیابی عملکرد دستگاه‌های اجرایی دارای جایگاه مناسب و شایسته‌ای در نظام برنامه‌ریزی ایران نمی‌باشد. بر این اساس نگاه به مقوله ارزیابی عملکرد در ایران نگاه سنتی بوده و به رویکردهای نوین ارزیابی عملکرد توجهی نمی‌شود. در همین راستا عمده نظارت و ارزیابی موجود در ایران، در زمره نظارت مالی و عملیاتی بوده و متأسفانه به کارآمدی و اثربخشی فرآیند ارزیابی توجه مناسبی نمی‌شود. بروم^۲ و همکاران (۲۰۰۶) در پژوهشی در خصوص ارزیابی مبتنی بر شایستگی برنامه‌های مهندسی کشاورزی، نشان دادند که دانش‌آموختگان این رشته مهندسی می‌بایست در ابعادی نظیر «توانایی بکارگیری دانش و علوم مهندسی»، «طراحی و راهبری تجربه‌های همزمان با قدرت تجزیه و تحلیل داده‌ها» و «طراحی یک سیستم، اجرای آن با فرآیندهای لازم برای رسیدن به اهداف و به‌کارگیری مهارت‌ها، فنون و ابزارهای روزآمد مهندسی» را داشته و از «درک مسئولیت‌های اخلاقی و حرفه‌ای» نیز برخوردار باشند. کول و زیگوارد^۳ (۲۰۰۶) در پژوهشی در خصوص تعیین شایستگی‌های مطلوب برای دانش‌آموختگان رشته‌های علوم کامپیوتری و فناوری‌های نوین، دریافتند که ابعادی نظیر «توانایی و میل به یادگیری و آموزش»، «کار گروهی و نهادی»، «تفکر تجزیه و تحلیل» و «نوآوری» از جمله شایستگی‌ها و صلاحیت‌های لازم و مطلوب برای دانش‌آموختگان این

1. Hozler & Julnes
2. Brumm
3. Coll & Zegwaard

رشته‌های آکادمیک محسوب می‌شود. ماتئی و ماتئی^۱ (۲۰۰۷) در تحقیق خود به بررسی ابعاد شایسته‌سالاری مرتبط با ارزیابی عملکرد بخش عمومی و نیز بررسی تأثیر نتایج عملکرد کارکنان بر عملکرد آتی آنها و بر معیارهای شایستگی پرداخت. آنها مدل مفهومی پژوهش خود را به صورت «تأثیر نتایج بر عملکرد» و «تأثیر نتایج بر شایستگی» طراحی کردند. رشیدزاده (۱۳۹۱) در پژوهشی از نوع توصیفی-پیمایشی با بهره‌مندی از پرسشنامه‌ای با ۱۰۰ شاخص و در شش بُعد توانایی‌های علمی-شناختی، روحی، نظامی-پرورشی، فکری، اجتماعی و جسمی به انضمام ۶ پرسش پاسخ باز تهیه و با بهره‌مندی از آن عملکرد دانش‌آموختگان یک دانشگاه نظامی را مورد سنجش قرار داد (رشیدزاده، ۱۳۹۱). نتایج این تحقیق نشان داد که میزان عملکرد دانش‌آموختگان سال ۹۱ دانشگاه، به‌طور معناداری بالاتر از میانگین و در وضعیت مطلوبی قرار دارد. همچنین رتبه‌بندی توانایی‌های شش‌گانه عملکردی نشان داد که توانایی‌های جسمی دانش‌آموختگان سال ۹۱ دانشگاه، دارای بالاترین رتبه و توانایی‌های علمی-شناختی دارای پایین‌ترین رتبه در میان توانایی‌های شاخص‌های عملکردی آنها می‌باشند. در همین راستا رتبه‌بندی توانایی‌های شش‌گانه شاخص‌های عملکردی دانش‌آموختگان در سال ۹۱ در جدول ۱ آورده شده است. حیدری (۱۳۹۲) در پژوهشی تحت عنوان «آسیب‌شناسی نظام ارزیابی عملکرد کارکنان صنعت هتل‌داری ایران»، نشان داد که نظام ارزیابی عملکرد و فرآیند ارزیابی عملکرد کارکنان در تمامی ابعاد آن با آسیب جدی مواجه است.

جدول ۲: رتبه‌بندی توانایی‌های عملکردی دانش‌آموختگان در سال ۱۳۹۱ (رشیدزاده، ۱۳۹۱)

محرور ارزیابی	میانگین امتیاز دریافتی	انحراف معیار
میزان توانایی‌های جسمانی	۸۱٫۷	۲٫۹۴
میزان توانایی‌های اجتماعی	۷۷٫۶	۳٫۰۷
میزان توانایی‌های روحی	۷۷٫۲	۳٫۲۹
میزان توانایی‌های فکری	۷۴٫۶	۳٫۵۷
میزان توانایی‌های نظامی-پرورشی	۷۴٫۵	۳٫۸۰
میزان توانایی‌های علمی-شناختی	۷۰٫۲	۴٫۳۲

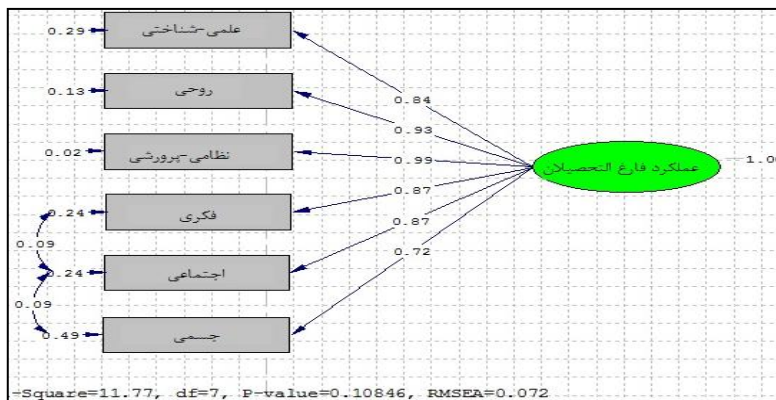
1. Matei, Ani and Matei, Lucica

بر همین اساس آنها اظهار داشتند که مدیران این قبیل صنایع، می‌بایست به‌منظور حرکت در راستای حل مشکلات موجود و افزایش اثربخشی سازمانی حوزه‌های نظام ارزیابی عملکرد و فرآیند ارزیابی عملکرد کارکنان، تدابیر مؤثری اتخاذ نمایند تا از حاد شدن مشکلات و کاهش بهره‌وری نیروی انسانی جلوگیری به عمل آید. عزیزیان (۱۳۹۳) تحقیقی در حوزه بررسی نظام ارزیابی عملکرد کارکنان انجام داد که مورد مطالعه موردی آن کارکنان آموزش و پرورش شهرستان میاندوآب بوده است. بر اساس نتایج فرض‌ها که در ابعاد محتوایی (استانداردها و شاخص‌ها) و اجرایی (دوره‌های نظام ارزیابی عملکرد، منابع ارزیابی و ارزیابی‌کنندگان، روش‌های ارزیابی عملکرد و استفاده از نتایج) حاصل شد، مشخص گردید که بین وضعیت موجود نظام ارزیابی عملکرد و وضعیت مطلوب، تفاوت معناداری وجود دارد. ناصحی‌فر و همکاران (۱۳۹۳) تحقیقی تحت عنوان «ارزیابی عملکرد بانک کارآفرین با استفاده از الگوی کارت امتیازی متوازن (BSC)» انجام داد. نتایج این پژوهش نشان داد که میان وضع موجود ابعاد «مالی و مشتریان»، ابعاد «مالی و رشد و یادگیری»، ابعاد «مشتریان و فرآیندهای داخلی» و نیز ابعاد «فرآیندهای داخلی و رشد و یادگیری» شکاف وجود دارد. همچنین میان وضع موجود ابعاد «مالی و فرآیندهای داخلی» و نیز ابعاد «مشتریان و رشد و یادگیری» توازن برقرار است. وضع موجود بانک از حیث میزان تحقق حاکمیت فرهنگ مشتری‌مداری، بالاتر از متوسط ارزیابی شد، ولی میان وضع موجود و وضع مطلوب بانک در این حوزه، شکاف وجود داشت. البته در این خصوص پیشنهاد شد که نظرسنجی‌های گسترده‌ای از کارشناسان، کارکنان و مشتریان بانک صورت گیرد تا شناخت دقیق‌تری از معیارهای مطلوب و موردنظر آنان به دست آید.

تحقیق حاضر درصدد است به منظور تحقق تدابیر و فرمایشات مقام معظم رهبری (مدظله‌العالی) درخصوص ارتقای کمی و کیفی سطح دانش، آمادگی و تربیت نظامی دانشجویان در دانشگاه‌های نظامی، تحقق سیاست‌ها و تدابیر ابلاغی سلسله‌مراتب فرماندهی سازمانی درخصوص برنامه‌های رشد و تعالی هویت نظامی‌گری و نیز آسیب‌شناسی و بهبود فرآیندهای تربیتی و آموزشی دانشگاه مورد مطالعه، به این مهم اهتمام ورزد.

روش اجرای تحقیق

این تحقیق از نظر هدف کاربردی و از نظر نحوه گردآوری داده‌ها به روش توصیفی-پیمایشی انجام شده است. مورد مطالعه (با رعایت طبقه‌بندی) دانش‌آموختگان یک دانشگاه نظامی کشور است. جامعه آماری شامل کلیه کاربران دانش‌آموختگان این دانشگاه (متشکل از فرماندهان گردان‌های عملیاتی، آموزشی و یگان‌های هم‌طراز) هستند که تماس کاری مستقیمی را با آنها داشته‌اند. حجم نمونه با استفاده از جدول مورگان و فرمول کوکران تعیین و سپس پرسشنامه تحقیق در میان ۱۳۴ نفر از فرماندهان (کاربران دانش‌آموختگان دانشگاه) توزیع گردید. ابزار گردآوری داده‌ها، پرسشنامه سنجش توانایی‌های دانش‌آموختگان با صد شاخص و در شش بُعد توانایی‌های علمی-شناختی، روحی، نظامی-پرورشی، فکری، اجتماعی و جسمی به انضمام شش پرسش پاسخ باز است. این پرسشنامه برگرفته از الگو یا چارچوب رشیدزاده (۱۳۹۱) است. برای بررسی روایی و سنجش اعتبار پرسشنامه و اینکه آیا متغیر اصلی تحقیق به درستی توسط عوامل فرعی سنجیده می‌شوند، از تحلیل عاملی تأییدی مرحله اول استفاده گردید.

شکل ۱: تحلیل عاملی تأییدی مرتبه اول متغیر عملکرد دانش‌آموختگان

برای مشخص نمودن میزان برازش مدل، از شاخص‌های قابل‌ارائه در LISREL مطابق جدول ۲ استفاده شد. بر اساس نتایج جدول ۲ و شکل ۱، عوامل فرعی شکل‌دهنده عملکرد دانش‌آموختگان

1. First Order Confirmatory Factor Analysis

عوامل مناسبی هستند؛ زیرا شاخص‌های برازش الگو در تحلیل عاملی تأییدی مرتبه اول، برازش الگو را تأیید می‌نمایند. پس از اصلاح خطاهای کوواریانس و اصلاح شاخص‌های مدل، بررسی شاخص‌های برازندگی نشان می‌دهند که مدل از برازش نسبتاً خوبی برخوردار است.

جدول ۳: شاخص‌های برازش الگوی عملکرد دانش‌آموختگان

مقدار حاصل	دامنه قابل پذیرش	شاخص برازندگی
۱/۶۸	کمتر از ۲ (حالت ایده‌آل)	خی-دو بهنجار (نسبت خی-دو به درجه آزادی)
۰/۰۷۲	کمتر از ۰/۰۵ (حالت برازش خوب)	جذر میانگین مجذورات خطای تقریب (RMSEA)
۰/۰۲۰	کمتر از ۰/۰۵	ریشه میانگین مجذور باقیمانده (SRMR)
۰/۹۹	نزدیک به ۱	برازش هنجار شده (NFI)
۰/۱	نزدیک به ۱	برازش مقایسه‌ای (CFI)
۰/۱	نزدیک به ۱	برازندگی فزاینده (IFI)
۰/۹۸	نزدیک به ۱	برازندگی تطبیقی (RFI)
۰/۹۷	برابر یا بزرگتر از ۰/۹	نیکویی برازش (GFI)
۰/۹۱	برابر یا بزرگتر از ۰/۹	نیکویی برازش تعدیل یافته (AGFI)

همچنین جهت بررسی معنادار بودن روابط بین متغیرها از آماره آزمون t یا همان t-value استفاده شد که نتایج آن در جدول ۳ ارائه شده است.

جدول ۴: مقادیر t-value در مدل اندازه‌گیری عملکرد دانش‌آموختگان دانشگاه

متغیر	مؤلفه‌ها علمی-شناختی	روحی	نظامی-پروشی	فکری	اجتماعی	جسمانی
عملکرد دانش‌آموختگان	۱۲/۰۹*	۱۴/۲۸*	۱۵/۸۹*	۱۲/۷۶*	۱۲/۶۹*	۹/۵۴*

* معنی‌داری در سطح ۰/۰۵

بر اساس نتایج جدول ۲، همبستگی مشاهده‌شده بین متغیرهای مشاهده‌شده (مؤلفه‌ها) و متغیر پنهان تحقیق (عملکرد دانش‌آموختگان) کاملاً معنادار است.

برای بررسی پایایی پرسشنامه‌ها، آلفای کرونباخ مربوط به پرسشنامه با استفاده از SPSS، محاسبه شد که این مقدار برابر با ۰,۸۶ بدست آمد، و بیانگر پایایی مناسبی است. از این‌رو روایی و پایایی پرسشنامه‌ها تأیید گردید.

جدول ۵: پایایی و تعداد سؤالات مؤلفه‌های شایستگی‌های دانش‌آموختگان

متغیر	مؤلفه‌های شایستگی حرفه‌ای	مقدار پایایی	تعداد سؤالات
دانش‌آموختگان ارزیابی عملکرد	علمی-شناختی	۰,۹۱	۲۰
	روحی	۰,۷۵	۱۷
	نظامی-پرورشی	۰,۸۸	۳۱
	فکری	۰,۸۸	۱۳
	اجتماعی	۰,۸۵	۱۵
	جسمانی	۰,۸۷	۴

برای تجزیه و تحلیل داده‌ها از شاخص‌های آمار توصیفی شامل فراوانی، درصد، میانگین و انحراف استاندارد استفاده شد. در ادامه برای بررسی سؤالات و استفاده از آمار پارامتریک و ناپارامتریک نخست از آزمون کولموگروف اسمیرنوف جهت مشخص ساختن نرمال بودن داده‌ها استفاده شد. بر اساس نتایج، نرمال بودن داده‌ها مورد تأیید قرار گرفت. بدین ترتیب در تحقیق حاضر از آزمون t تک‌نمونه‌ای و آزمون ناپارامتریک فریدمن استفاده شد.

یافته‌های تحقیق

تجزیه و تحلیل توصیفی

* بررسی میزان مطلوبیت شاخص‌های توانایی‌های شش‌گانه دانش‌آموختگان

محاسبه میانگین سؤالات پرسشنامه: ابتدا ارزش عددی هر کدام از گزینه‌های هر سؤال (خیلی کم=۱، کم=۲، تا حدودی=۳، زیاد=۴، خیلی زیاد=۵) را در تعداد فراوانی آن ضرب و سپس حاصل گزینه‌ها را جمع و بر تعداد کل فراوانی هر سؤال تقسیم می‌گردد. تعیین میزان مطلوبیت سؤالات پرسشنامه: بر اساس طیف بازگان و همکاران (سرمد، بازگان، حجازی، ۱۳۸۶)، میزان مطلوبیت هر سؤال به شرح جدول ۵ تعیین می‌گردد:

جدول ۶: میزان مطلوبیت بر اساس طیف بازرگان و همکاران (سرمد، بازرگان، حجازی، ۱۳۸۶)

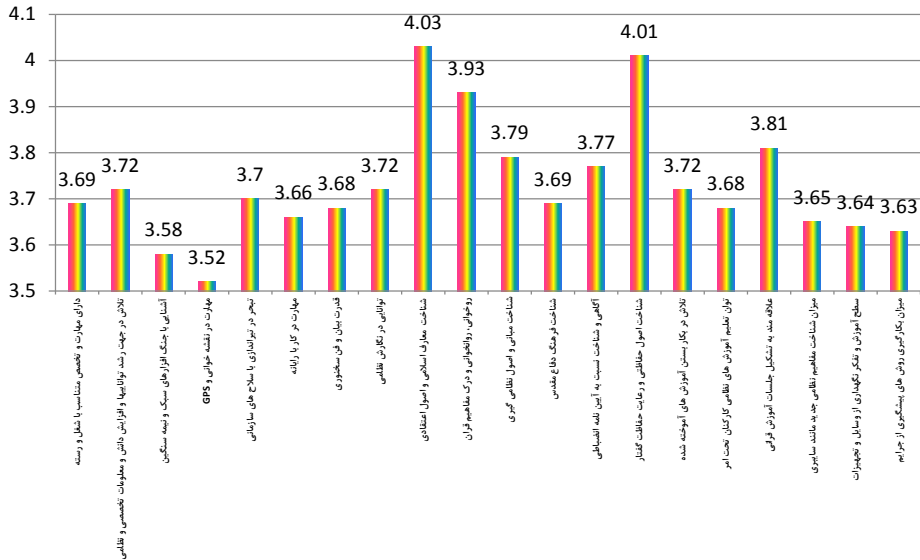
وضعیت طیف	نامطلوب	نسبتاً مطلوب	مطلوب
مقدار دامنه میانگین	۱ تا ۲,۳۳	۳,۶۶ تا ۲,۳۴	۳,۶۷ تا ۵

نتایج تجزیه و تحلیل توصیفی شاخص‌های توانایی‌های علمی-شناختی به شرح جدول ۶ است:

جدول ۷: توزیع فراوانی، میانگین و میزان مطلوبیت مربوط به شاخص‌های توانایی‌های علمی-شناختی

سؤال	خیلی کم (۱)		کم (۲)		تا حدودی (۳)		زیاد (۴)		خیلی زیاد (۵)		میزان مطلوبیت
	درصد	فراوانی	درصد	فراوانی	درصد	فراوانی	درصد	فراوانی	درصد	فراوانی	
۱	۳,۷	۵	۵,۲	۷	۴۷	۳۵,۱	۴۱	۳۰,۶	۳۴	۲۵,۴	۳/۶۹
۲	۳,۷	۵	۶,۰	۸	۳۴	۲۵,۴	۶۰	۴۴,۸	۲۷	۲۰,۱	۳/۷۲
۳	۱,۵	۲	۷,۵	۱۰	۵۴	۴۰,۳	۴۴	۳۲,۸	۲۴	۱۷,۹	۳/۵۸
۴	۱,۵	۲	۱۱,۲	۱۵	۴۷	۳۵,۱	۵۰	۳۷,۳	۱۹	۱۴,۲	۳/۵۲
۵	۳,۰	۴	۶,۰	۸	۴۳	۳۲,۱	۴۸	۳۵,۸	۳۱	۲۳,۱	۳/۷۰
۶	۰,۷	۱	۱۰,۴	۱۴	۴۸	۳۵,۸	۳۸	۲۸,۴	۳۳	۲۴,۶	۳/۶۶
۷	۲,۲	۳	۹,۷	۱۳	۴۵	۳۳,۶	۳۶	۲۶,۹	۳۸	۲۷,۶	۳/۶۸
۸	۵,۲	۷	۱۵,۷	۲۱	۴۴	۳۲,۸	۳۱	۲۳,۱	۳۰	۲۲,۴	۳/۷۲
۹	۰,۷	۱	۲,۲	۳	۲۸	۲۰,۹	۶۱	۴۵,۵	۴۱	۳۰,۶	۴/۰۳
۱۰	۰	۰	۳,۷	۵	۳۳	۲۴,۶	۶۲	۴۶,۳	۳۴	۲۵,۴	۳/۹۳
۱۱	۳,۰	۴	۶,۷	۹	۳۲	۲۳,۹	۵۵	۴۱,۰	۳۴	۲۵,۴	۳/۷۹
۱۲	۱,۵	۲	۹,۷	۱۳	۳۹	۲۹,۱	۵۱	۳۸,۱	۲۹	۲۱,۶	۳/۶۹
۱۳	۳,۰	۴	۸,۲	۱۱	۳۵	۲۶,۱	۴۶	۳۴,۳	۳۸	۲۸,۴	۳/۷۷
۱۴	۰,۷	۱	۳,۰	۴	۳۳	۲۴,۶	۵۱	۳۸,۱	۴۵	۳۳,۶	۴/۰۱
۱۵	۰,۷	۱	۸,۲	۱۱	۴۳	۳۲,۱	۴۸	۳۵,۸	۳۱	۲۳,۱	۳/۷۲
۱۶	۳,۷	۵	۶,۷	۹	۳۹	۲۹,۱	۵۲	۳۸,۸	۲۹	۲۱,۶	۳/۶۸
۱۷	۰	۰	۶,۰	۸	۴۲	۳۱,۳	۵۱	۳۸,۱	۳۳	۲۴,۶	۳/۸۱
۱۸	۳,۰	۴	۷,۵	۱۰	۴۳	۳۲,۱	۴۹	۳۶,۶	۲۸	۲۰,۹	۳/۶۵
۱۹	۳,۷	۵	۵,۲	۷	۴۵	۳۳,۶	۵۱	۳۸,۱	۲۶	۱۹,۴	۳/۶۴
۲۰	۳,۰	۴	۸,۲	۱۱	۴۲	۳۱,۳	۵۱	۳۸,۱	۲۶	۱۹,۴	۳/۶۳
مؤلفه	۲/۲۳	۶۰	۱۹۷	۷/۳۵	۸۱۶	۳۰/۴۵	۹۷۶	۳۶/۴۳	۶۳۰	۲۳/۳۵	۳/۷۳

بر اساس نتایج جدول ۶، دانش‌آموختگان دانشگاه در بیشتر شاخص‌های مربوط به توانایی‌های علمی-شناختی دارای عملکردی مطلوبی هستند. وضعیت دانش‌آموختگان دانشگاه با توجه به نمره میانگین شاخص‌های عملکردی آنان در توانایی‌های علمی-شناختی در شکل ۲ مشخص می‌باشد.

شکل ۲: وضعیت شاخص‌های مربوط به توانایی‌های علمی-شناختی

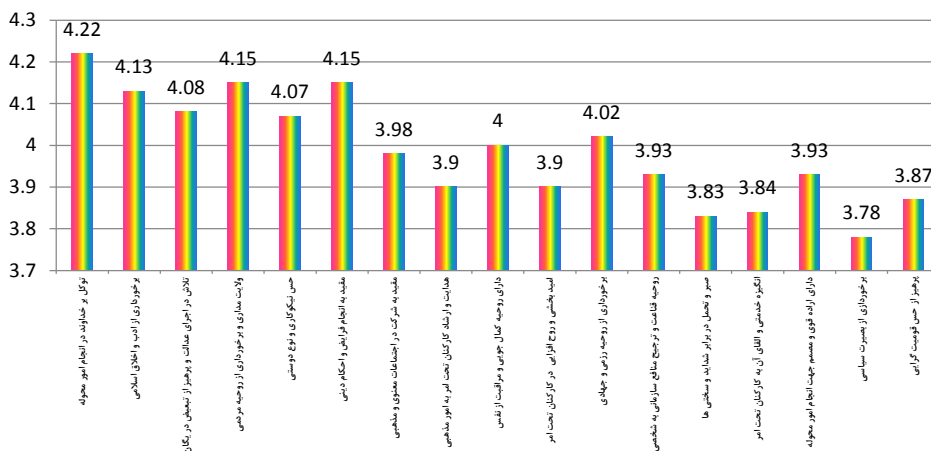
در ادامه، نتایج تجزیه و تحلیل توصیفی شاخص‌های توانایی‌های روحی به شرح جدول ۷ است:

جدول ۸: توزیع فراوانی، میانگین و میزان مطلوبیت مربوط به شاخص‌های توانایی‌های روحی

میزان مطلوبیت	مقدار میانگین	خیلی زیاد (۵)		زیاد (۴)		تا حدودی (۳)		کم (۲)		خیلی کم (۱)		سؤال
		درصد	فراوانی	درصد	فراوانی	درصد	فراوانی	درصد	فراوانی	درصد	فراوانی	
مطلوب	۴/۲۲	۴۴/۰	۵۹	۳۸/۸	۵۲	۱۴/۲	۱۹	۱/۵	۲	۱/۵	۲	۲۱
مطلوب	۴/۱۳	۳۸/۱	۵۱	۴۲/۵	۵۷	۱۶/۴	۲۲	۰	۰	۳/۰	۴	۲۲
مطلوب	۴/۰۸	۳۳/۶	۴۵	۴۹/۳	۶۶	۱۱/۹	۱۶	۲/۲	۳	۳/۰	۴	۲۳
مطلوب	۴/۱۵	۳۸/۱	۵۱	۴۲/۵	۵۷	۱۵/۷	۲۱	۱/۵	۲	۱/۵	۲	۲۴
مطلوب	۴/۰۷	۳۷/۳	۵۰	۴۳/۳	۵۸	۱۱/۲	۱۵	۵/۲	۷	۳/۰	۴	۲۵
مطلوب	۴/۱۵	۳۷/۳	۵۰	۴۲/۵	۵۷	۱۷/۹	۲۴	۰	۰	۱/۵	۲	۲۶
مطلوب	۳/۹۸	۳۳/۶	۴۵	۳۸/۱	۵۱	۲۲/۴	۳۰	۴/۵	۶	۱/۵	۲	۲۷
مطلوب	۳/۹۰	۲۸/۴	۳۸	۴۴/۸	۶۰	۲۰/۱	۲۷	۲/۲	۳	۴/۵	۶	۲۸
مطلوب	۴/۰۰	۳۱/۳	۴۲	۴۴/۸	۶۰	۱۹/۴	۲۶	۱/۵	۲	۳/۰	۴	۲۹
مطلوب	۳/۹۰	۲۶/۱	۳۵	۴۵/۵	۶۱	۲۳/۱	۳۱	۳/۰	۴	۲/۲	۳	۳۰
مطلوب	۴/۰۲	۳۵/۸	۴۸	۴۱/۸	۵۶	۱۴/۲	۱۹	۵/۲	۷	۳/۰	۴	۳۱
مطلوب	۳/۹۳	۲۹/۹	۴۰	۴۴/۸	۶۰	۱۷/۹	۲۴	۳/۰	۴	۴/۵	۶	۳۲
مطلوب	۳/۸۳	۲۹/۱	۳۹	۳۹/۶	۵۳	۲۰/۹	۲۸	۶/۰	۸	۴/۵	۶	۳۳
مطلوب	۳/۸۴	۲۹/۱	۳۹	۳۸/۱	۵۱	۲۵/۴	۳۴	۳/۰	۴	۴/۵	۶	۳۴

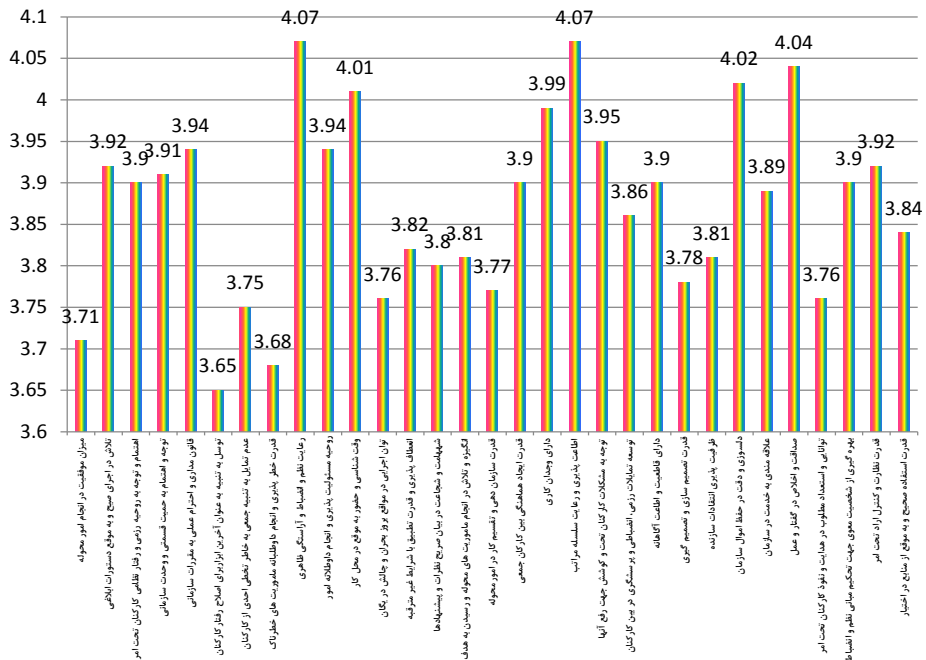
مطلوب	۳/۹۳	۳۲/۸	۴۴	۴۰/۳	۵۴	۱۸/۷	۲۵	۳/۷	۵	۴/۵	۶	۳۵
مطلوب	۳/۷۸	۱۹/۴	۲۶	۵۰/۷	۶۸	۲۲/۴	۳۰	۳/۰	۴	۴/۵	۶	۳۶
مطلوب	۳/۸۷	۲۵/۴	۳۴	۴۳/۳	۵۸	۲۵/۴	۳۴	۴/۵	۶	۱/۵	۲	۳۷
مطلوب	۳/۹۸	۳۲/۳۹	۷۳۸	۴۲/۹۷	۹۷۹	۱۸/۶۵	۴۲۵	۲/۹۴	۶۷	۳/۰۲	۶۹	مؤلفه

دانش‌آموختگان دانشگاه در تمامی شاخص‌های توانایی‌های روحی دارای عملکردی مطلوب می‌باشند. وضعیت دانش‌آموختگان با توجه به نمره میانگین شاخص‌های عملکردی آنان در توانایی‌های روحی در شکل ۳ مشخص می‌باشد.

شکل ۳: وضعیت شاخص‌های مربوط به توانایی‌های روحی

نتایج تجزیه و تحلیل توصیفی شاخص‌های توانایی‌های نظامی-پرورشی به شرح جدول ۸ است:

شکل ۴: وضعیت شاخص‌های مربوط به توانایی‌های نظامی-پرورشی

جدول ۹: توزیع فراوانی، میانگین و میزان مطلوبیت شاخص‌های توانایی‌های نظامی-پرورشی

سؤال	خیلی کم (۱)		کم (۲)		تا حدودی (۳)		زیاد (۴)		خیلی زیاد (۵)		مقدار میانگین	میزان مطلوبیت
	درصد	فراوانی	درصد	فراوانی	درصد	فراوانی	درصد	فراوانی	درصد	فراوانی		
۳۸	۲	۱/۵	۱۲	۹/۰	۳۳	۲۴/۶	۶۳	۴۷/۰	۲۴	۱۷/۹	۳/۷۱	مطلوب
۳۹	۴	۳/۰	۳	۲/۲	۳۱	۲۳/۱	۵۸	۴۳/۳	۳۸	۲۸/۴	۳/۹۲	مطلوب
۴۰	۲	۱/۵	۷	۵/۲	۲۷	۲۰/۱	۶۵	۴۸/۵	۳۳	۲۴/۶	۳/۹۰	مطلوب
۴۱	۴	۳/۰	۷	۵/۲	۲۲	۱۶/۴	۶۵	۴۸/۵	۳۶	۲۶/۹	۳/۹۱	مطلوب
۴۲	۴	۳/۰	۶	۴/۵	۲۷	۲۰/۱	۵۴	۴۰/۳	۴۲	۳۲/۱	۳/۹۴	مطلوب
۴۳	۳	۲/۲	۱۴	۱۰/۴	۳۸	۲۸/۴	۵۱	۳۸/۱	۲۸	۲۰/۹	۳/۶۵	مطلوب
۴۴	۲	۱/۵	۱۴	۱۰/۴	۳۲	۲۳/۹	۵۳	۳۹/۶	۳۳	۲۴/۶	۳/۷۵	مطلوب
۴۵	۷	۵/۲	۱۰	۷/۵	۳۲	۲۳/۹	۵۵	۴۱/۰	۳۰	۲۲/۴	۳/۶۸	مطلوب
۴۶	۱	۰/۷	۸	۶/۰	۲۱	۱۵/۷	۵۴	۴۰/۳	۵۰	۳۷/۳	۴/۰۷	مطلوب
۴۷	۴	۳/۰	۶	۴/۵	۲۷	۲۰/۱	۵۴	۴۰/۳	۴۳	۳۲/۱	۳/۹۴	مطلوب
۴۸	۱	۰/۷	۸	۶	۲۷	۲۰/۱	۵۰	۳۷/۳	۴۸	۳۵/۸	۴/۰۱	مطلوب

مطلوب	۳/۷۶	۲۴/۶	۳۳	۳۹/۶	۵۳	۲۶/۱	۳۵	۶/۷	۹	۳	۴	۴۹
مطلوب	۳/۸۲	۲۵/۴	۳۴	۴۲/۵	۵۷	۲۴/۶	۳۳	۳/۷	۵	۳/۷	۵	۵۰
مطلوب	۳/۸۰	۲۶/۱	۳۵	۳۹/۶	۵۳	۲۶/۱	۳۵	۴/۵	۶	۳/۷	۵	۵۱
مطلوب	۳/۸۱	۲۲/۴	۳۰	۴۳/۳	۵۸	۲۷/۶	۳۷	۶	۸	۰/۷	۱	۵۲
مطلوب	۳/۷۷	۱۹/۴	۲۶	۴۶/۳	۶۲	۲۶/۹	۳۶	۶/۷	۹	۰/۷	۱	۵۳
مطلوب	۳/۹۰	۲۳/۹	۳۲	۴۸/۵	۶۵	۲۲/۴	۳۰	۴/۵	۶	۰/۷	۱	۵۴
مطلوب	۳/۹۹	۳۴/۳	۴۶	۴۱	۵۵	۱۷/۲	۲۳	۳/۷	۵	۳/۷	۵	۵۵
مطلوب	۴/۰۷	۳۸/۸	۵۲	۳۵/۸	۴۸	۱۹/۴	۲۶	۵/۲	۷	۰/۷	۱	۵۶
مطلوب	۳/۹۵	۳۱/۳	۴۲	۴۱	۵۵	۱۹/۴	۲۶	۷/۵	۱۰	۰/۷	۱	۵۷
مطلوب	۳/۸۶	۲۰/۹	۲۸	۵۳	۷۱	۱۹/۴	۲۶	۴/۵	۶	۲/۲	۳	۵۸
مطلوب	۳/۹۰	۲۷/۶	۳۷	۴۵/۵	۶۱	۱۸/۷	۲۵	۶	۸	۲/۲	۳	۵۹
مطلوب	۳/۷۸	۲۱/۶	۲۹	۴۴/۸	۶۰	۲۵/۴	۳۴	۶	۸	۲/۲	۳	۶۰
مطلوب	۳/۸۱	۲۳/۹	۳۲	۴۶/۳	۶۲	۲۰/۹	۲۸	۵/۲	۷	۳/۷	۵	۶۱
مطلوب	۴/۰۲	۳۵/۱	۴۷	۴۲/۵	۵۷	۱۴/۹	۲۰	۴/۵	۶	۳	۴	۶۲
مطلوب	۳/۸۹	۲۲/۱	۴۳	۳۶/۶	۴۹	۲۲/۴	۳۰	۶	۸	۳	۴	۶۳
مطلوب	۴/۰۴	۳۵/۱	۴۷	۳۹/۶	۵۳	۲۰/۹	۲۸	۳/۷	۵	۰/۷	۱	۶۴
مطلوب	۳/۸۶	۱۹/۴	۲۶	۵۶	۷۵	۱۶/۴	۲۲	۷/۵	۱۰	۰/۷	۱	۶۵
مطلوب	۳/۹۰	۲۲/۴	۳۰	۵۳/۷	۷۲	۱۷/۹	۲۴	۳/۷	۵	۲/۲	۳	۶۶
مطلوب	۳/۹۲	۳۱/۳	۴۲	۳۸/۱	۵۱	۲۳/۹	۳۲	۴/۵	۶	۲/۲	۳	۶۷
مطلوب	۳/۸۴	۲۳/۱	۳۱	۴۶/۳	۶۲	۲۴/۶	۳۳	۳/۷	۵	۲/۲	۳	۶۸
مطلوب	۳/۸۸	۲۷/۱۵	۱۱۲۸	۴۳/۳۵	۱۸۰۱	۲۱/۶۶	۹۰۰	۳/۶۳	۲۳۴	۲/۱۹	۹۱	مؤلفه

بر اساس نتایج جدول ۸، دانش‌آموختگان دانشگاه در تمامی شاخص‌های مربوط به توانایی‌های نظامی-پرورشی دارای عملکردی مطلوب می‌باشند. وضعیت دانش‌آموختگان دانشگاه با توجه به نمره میانگین شاخص‌های عملکردی آنان در توانایی‌های نظامی-پرورشی در شکل ۴ نشان داده شده است.

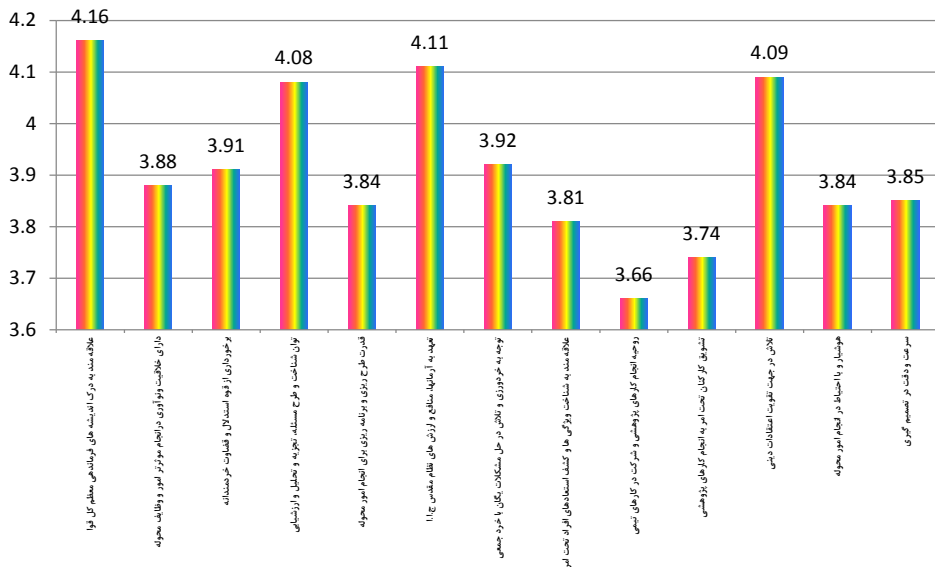
در ادامه، نتایج تجزیه و تحلیل توصیفی شاخص‌های توانایی‌های فکری به شرح جدول ۹ است:

جدول ۱۰: توزیع فراوانی، میانگین و میزان مطلوبیت شاخص‌های توانایی‌های فکری

سؤال	خیلی کم (۱)		کم (۲)		تا حدودی (۳)		زیاد (۴)		خیلی زیاد (۵)		میزان مطلوبیت
	درصد	فراوانی	درصد	فراوانی	درصد	فراوانی	درصد	فراوانی	درصد	فراوانی	
مطلوب	۰/۷	۱	۳	۲/۲	۲۱	۱۵/۷	۵۷	۴۲/۵	۵۱	۳۸/۱	۴/۱۶
مطلوب	۲/۲	۳	۲	۱/۵	۴۰	۲۹/۹	۵۲	۳۸/۸	۳۷	۲۷/۶	۳/۸۸
مطلوب	۲/۲	۳	۴	۳/۰	۳۳	۲۴/۶	۵۶	۴۱/۸	۳۸	۲۸/۴	۳/۹۱
مطلوب	۲/۲	۳	۵	۳/۷	۳۱	۲۳/۱	۶۲	۴۶/۳	۳۲	۲۳/۹	۴/۰۸
مطلوب	۲/۲	۳	۷	۵/۲	۲۶	۱۹/۴	۷۰	۵۲/۲	۲۸	۲۰/۹	۳/۸۴
مطلوب	۰/۷	۱	۴	۳/۰	۲۱	۱۵/۷	۶۱	۴۵/۵	۴۷	۳۵/۱	۴/۱۱

مطلوب	۳/۹۲	۲۷/۶	۳۷	۴۷/۰	۶۳	۱۹/۴	۲۶	۱/۵	۲	۴/۵	۶	۷۵
مطلوب	۳/۸۱	۱۹/۴	۲۶	۵۲/۲	۷۰	۲۱/۶	۲۹	۳/۷	۵	۳/۰	۴	۷۶
مطلوب	۳/۶۶	۲۰/۱	۲۷	۳۹/۶	۵۳	۳۱/۳	۴۲	۴/۵	۶	۴/۵	۶	۷۷
مطلوب	۳/۷۴	۲۰/۱	۲۷	۴۱/۸	۵۶	۳۰/۶	۴۱	۶/۷	۹	۰/۷	۱	۷۸
مطلوب	۴/۰۹	۳۱/۳	۴۲	۵۱/۵	۶۹	۱۴/۲	۱۹	۰/۷	۱	۲/۲	۳	۷۹
مطلوب	۳/۸۴	۲۰/۹	۲۸	۵۰/۰	۶۷	۲۵/۴	۳۷	۰	۰	۳/۷	۵	۸۰
مطلوب	۳/۸۵	۲۳/۱	۳۱	۴۴/۸	۶۰	۲۶/۹	۳۶	۴/۵	۶	۰/۷	۱	۸۱
مؤلفه	۳/۹۱	۲۵/۸۱	۴۵۱	۴۵/۵۶	۷۹۶	۲۳/۰۱	۴۰۲	۳/۰۹	۵۴	۲/۵۱	۴۴	

همان طوری که در جدول ۹ مشاهده می‌گردد، دانش‌آموختگان دانشگاه در تمامی شاخص‌های مربوط به توانایی‌های فکری دارای عملکردی مطلوب می‌باشند. وضعیت دانش‌آموختگان دانشگاه با توجه به نمره میانگین شاخص‌های عملکردی آنان در توانایی‌های فکری در شکل ۵ نشان داده شده است.

شکل ۵: وضعیت شاخص‌های مربوط به توانایی‌های فکری

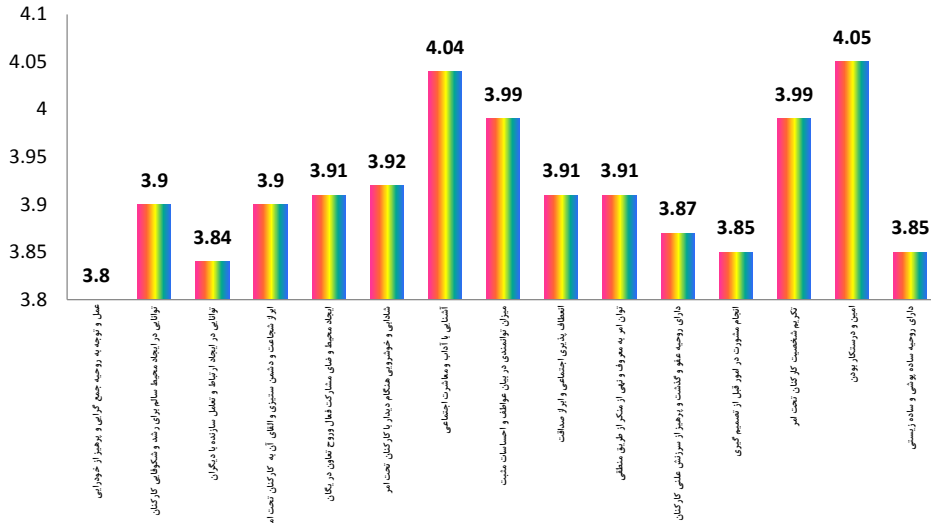
در ادامه، نتایج تجزیه و تحلیل توصیفی شاخص‌های توانایی‌های اجتماعی به شرح جدول ۱۰ است:

جدول ۱۱: توزیع فراوانی، میانگین و میزان مطلوبیت شاخص‌های توانایی‌های اجتماعی

میزان مطلوبیت	مقدار میانگین	خیلی زیاد (۵)		زیاد (۴)		تا حدودی (۳)		کم (۲)		خیلی کم (۱)		سؤال
		درصد	فراوانی	درصد	فراوانی	درصد	فراوانی	درصد	فراوانی	درصد	فراوانی	
مطلوب	۳/۸۰	۲۴/۶	۳۳	۳۹/۶	۵۳	۳۰/۶	۴۱	۱/۵	۲	۳/۷	۵	۸۲
مطلوب	۳/۹۰	۲۷/۶	۳۷	۴۲/۵	۵۷	۲۳/۱	۳۱	۶/۰	۸	۰/۷	۱	۸۳
مطلوب	۳/۸۴	۲۰/۹	۲۸	۵۲/۲	۷۰	۲۰/۱	۲۷	۳/۷	۵	۳/۰	۴	۸۴
مطلوب	۳/۹۰	۲۷/۶	۳۷	۴۱/۰	۵۵	۲۶/۹	۳۶	۲/۲	۳	۲/۲	۳	۸۵
مطلوب	۳/۹۱	۲۲/۴	۳۰	۵۶/۰	۷۵	۱۵/۷	۲۱	۲/۲	۳	۳/۷	۵	۸۶
مطلوب	۳/۹۲	۲۸/۴	۳۸	۴۴/۰	۵۹	۲۲/۴	۳۰	۱/۵	۲	۳/۷	۵	۸۷
مطلوب	۴/۰۴	۳۲/۱	۴۳	۴۴/۸	۶۰	۲۰/۱	۲۷	۰/۷	۱	۲/۲	۳	۸۸
مطلوب	۳/۹۹	۲۹/۱	۳۹	۴۱/۰	۵۵	۲۳/۹	۳۲	۳/۷	۵	۲/۲	۳	۸۹
مطلوب	۳/۹۱	۲۳/۹	۳۲	۵۲/۲	۷۰	۱۷/۲	۲۳	۴/۵	۶	۲/۲	۳	۹۰
مطلوب	۳/۹۱	۲۶/۹	۳۶	۴۷/۸	۶۴	۲۳/۹	۳۲	۰/۷	۱	۰/۷	۱	۹۱
مطلوب	۳/۸۷	۲۱/۶	۲۹	۵۲/۲	۷۰	۱۸/۷	۲۵	۶/۷	۹	۰/۷	۱	۹۲
مطلوب	۳/۸۵	۲۵/۴	۳۴	۴۲/۵	۵۷	۲۶/۹	۳۶	۲/۲	۳	۳/۰	۴	۹۳
مطلوب	۳/۹۹	۳۰/۶	۴۱	۴۴/۸	۶۰	۱۹/۴	۲۶	۳/۷	۵	۱/۵	۲	۹۴
مطلوب	۴/۰۵	۳۰/۶	۴۱	۴۴/۸	۶۰	۲۲/۴	۳۰	۰/۷	۱	۰/۷	۱	۹۵
مطلوب	۳/۸۵	۲۳/۱	۳۱	۴۴/۸	۶۰	۲۸/۴	۳۸	۱/۵	۲	۲/۲	۳	۹۶
مطلوب	۳/۹۱	۳۲/۳۹	۷۳۸	۴۲/۹۷	۹۷۹	۱۸/۶۵	۴۲۵	۲/۹۴	۶۷	۳/۰۲	۶۹	مؤلفه

همان‌طوری که در جدول ۱۰ مشاهده می‌گردد، دانش‌آموختگان دانشگاه در تمامی شاخص‌های مربوط به توانایی‌های اجتماعی دارای عملکردی مطلوبی می‌باشند. وضعیت دانش‌آموختگان دانشگاه با توجه به نمره میانگین شاخص‌های عملکردی آنان در توانایی‌های اجتماعی در شکل ۶ نشان داده شده است.

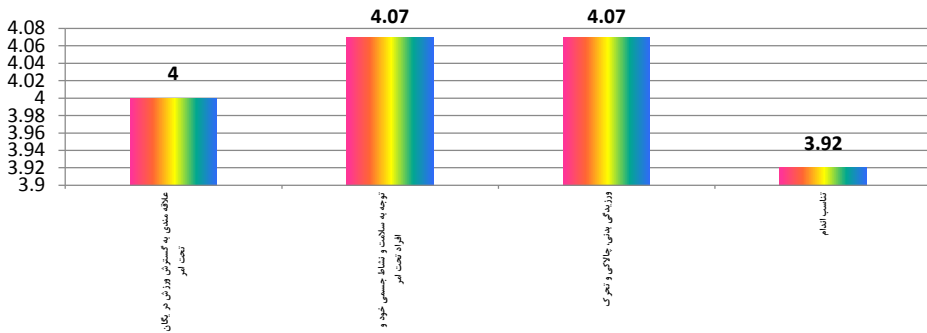
شکل ۶: وضعیت شاخص‌های مربوط به توانایی‌های اجتماعی

در ادامه، نتایج تجزیه و تحلیل توصیفی شاخص‌های توانایی‌های جسمانی به شرح جدول ۱۱ است:

جدول ۱۲: توزیع فراوانی، میانگین و میزان مطلوبیت شاخص‌های توانایی‌های جسمی

سؤال	خیلی کم (۱)		کم (۲)		تا حدودی (۳)		زیاد (۴)		خیلی زیاد (۵)		میزان مطلوبیت
	درصد	فراوانی	درصد	فراوانی	درصد	فراوانی	درصد	فراوانی	درصد	فراوانی	
۹۷	۰/۷	۱	۳/۷	۲۶	۱۹/۴	۲۶	۴۷/۰	۶۳	۳۹	۲۹/۱	۴/۰۰
۹۸	۵/۱	۲	۲/۲	۲۲	۱۶/۴	۲۲	۴۷/۰	۶۳	۴۴	۳۲/۸	۴/۰۷
۹۹	۰/۷	۱	۱/۵	۲۹	۲۱/۶	۲۹	۴۲/۵	۵۷	۴۵	۳۳/۶	۴/۰۷
۱۰۰	۰/۷	۱	۲/۲	۳۳	۲۴/۶	۳۳	۴۹/۳	۶۶	۳۱	۲۳/۱	۳/۹۲
مؤلفه	۰/۹۴	۵	۲/۴۵	۱۱۰	۲۰/۷۹	۱۱۰	۴۵/۷۴	۲۴۲	۱۵۹	۳۰/۰۵	۴/۰۱

همان‌طوری که در جدول ۱۱ مشاهده می‌گردد، دانش‌آموختگان دانشگاه در تمامی شاخص‌های مربوط به توانایی‌های جسمی دارای عملکردی مطلوب می‌باشند. وضعیت دانش‌آموختگان دانشگاه با توجه به نمره میانگین شاخص‌های عملکردی آنان در توانایی‌های جسمی در شکل ۷ نشان داده شده است.

شکل ۷: وضعیت شاخص‌های مربوط به توانایی‌های جسمی

تجزیه و تحلیل استنباطی

در این بخش به منظور آزمون فرضیه‌ها، از آزمون آماری پارامتریک t تک‌گروهی برای بررسی وضعیت هر یک از توانایی‌های شش‌گانه و برای مشخص کردن تقدم و تأخر شاخص‌های مربوط به هر یک از توانایی‌ها و نیز رتبه‌بندی کل شاخص‌های عملکردی مربوط به کل توانایی‌ها از آزمون ناپارامتریک فریدمن استفاده شده است، و نتایج آن در جداول ۱۲، ۱۳، ۱۴، ۱۵، ۱۶ و ۱۷ آمده است:

❖ وضعیت توانایی علمی-شناختی دانش‌آموختگان دانشگاه

جدول ۱۳: تعیین وضعیت توانایی علمی-شناختی (میانگین فرضی = ۳)

شاخص‌ها	میانگین	انحراف استاندارد	مقدار t	تفاوت میانگین‌ها	درجه آزادی	سطح معنی‌داری
مؤلفه علمی-شناختی	۳/۷۳	۰/۷۸	۱۰/۸۰	۰/۷۳	۱۳۳	۰/۰۰۰

بر اساس نتایج جدول ۱۲، وضعیت توانایی علمی-شناختی دانش‌آموختگان از منظر فرماندهان در حد بالاتر از میانگین فرضی تحقیق قرار دارد و می‌توان گفت این توانایی در وضعیت مطلوبی قرار دارد.

❖ وضعیت توانایی‌های روحی دانش‌آموختگان دانشگاه

جدول ۱۴: تعیین وضعیت توانایی روحی (میانگین فرضی = ۳)

مؤلفه	شاخص‌ها	میانگین	انحراف استاندارد	مقدار t	تفاوت میانگین‌ها	درجه آزادی	سطح معنی‌داری
روحی		۳/۹۸	۰/۷۹	۱۴/۳۶	۰/۹۸	۱۳۳	۰/۰۰۰

با توجه به نتایج به دست آمده از جدول ۱۳، وضعیت مؤلفه توانایی روحی دانش‌آموختگان دانشگاه از منظر فرماندهان در حد بالاتر از میانگین فرضی تحقیق قرار دارد؛ و می‌توان گفت توانایی روحی در وضعیت مطلوبی قرار دارد.

❖ وضعیت توانایی‌های نظامی-پرورشی دانش‌آموختگان دانشگاه

جدول ۱۵: تعیین وضعیت توانایی نظامی-پرورشی (میانگین فرضی = ۳)

مؤلفه	شاخص‌ها	میانگین	انحراف استاندارد	مقدار t	تفاوت میانگین‌ها	درجه آزادی	سطح معنی‌داری
نظامی-پرورشی		۳/۸۷	۰/۷۷	۱۳/۱۲	۰/۸۷	۱۳۳	۰/۰۰۰

با توجه به نتایج به دست آمده از جدول ۱۴، وضعیت مؤلفه توانایی نظامی-پرورشی دانش‌آموختگان دانشگاه از منظر فرماندهان در حد بالاتر از میانگین فرضی تحقیق قرار دارد؛ و می‌توان گفت توانایی نظامی-پرورشی در وضعیت مطلوبی قرار دارد.

❖ وضعیت توانایی‌های فکری دانش‌آموختگان دانشگاه

جدول ۱۶: تعیین وضعیت توانایی فکری (میانگین فرضی = ۳)

مؤلفه	شاخص‌ها	میانگین	انحراف استاندارد	مقدار t	تفاوت میانگین‌ها	درجه آزادی	سطح معنی‌داری
فکری		۳/۹۱	۰/۷۲	۱۴/۶۰	۰/۹۱	۱۳۳	۰/۰۰۰

بر اساس نتایج جدول ۱۵، می‌توان گفت توانایی فکری دانش‌آموختگان در وضعیت مطلوبی قرار دارد.

❖ وضعیت توانایی‌های اجتماعی دانش‌آموختگان دانشگاه

جدول ۱۷: تعیین وضعیت توانایی اجتماعی (میانگین فرضی = ۳)

مؤلفه	شاخص‌ها	میانگین	انحراف استاندارد	مقدار t	تفاوت میانگین‌ها	درجه آزادی	سطح معنی‌داری
اجتماعی		۳/۹۱	۰/۷۳	۱۴/۳۴	۰/۹۱	۱۳۳	۰/۰۰۰

با توجه به نتایج به‌دست‌آمده از جدول ۱۶، وضعیت مؤلفه توانایی اجتماعی دانش‌آموختگان دانشگاه از منظر فرماندهان در حد بالاتر از میانگین فرضی تحقیق قرار دارد؛ و می‌توان گفت توانایی اجتماعی در وضعیت مطلوبی قرار دارد.

❖ وضعیت توانایی‌های جسمی دانش‌آموختگان دانشگاه

جدول ۱۸: تعیین وضعیت توانایی‌های جسمی (میانگین فرضی = ۳)

مؤلفه	شاخص‌ها	میانگین	انحراف استاندارد	مقدار t	تفاوت میانگین‌ها	درجه آزادی	سطح معنی‌داری
جسمی		۴/۰۱	۰/۷۲	۱۶/۱۵	۱/۰۱	۱۳۳	۰/۰۰۰

با توجه به نتایج به‌دست‌آمده از جدول بالا، وضعیت مؤلفه توانایی‌های جسمی دانش‌آموختگان دانشگاه از منظر فرماندهان در حد بالاتر از میانگین فرضی تحقیق قرار دارد؛ و می‌توان گفت توانایی‌های جسمی در وضعیت مطلوبی قرار دارد.

❖ رتبه‌بندی کل شاخص‌های عملکردی توانایی‌های شش‌گانه دانش‌آموختگان

بدین منظور از آزمون ناپارامتریک فریدمن استفاده گردید که نتایج بر اساس جدول ۱۸ است:

جدول ۱۹: رتبه‌بندی کل شاخص‌های عملکردی توانایی‌های شش‌گانه دانش‌آموختگان

شاخص‌ها	توانایی‌ها	میانگین استاندارد	انحراف آزادی	درجه آزادی	رتبه بندی	سطح معنی‌داری
توکل بر خداوند در انجام امور محوله مقید به انجام فرایض و احکام دینی علاقه‌مند به درک اندیشه‌های فرماندهی معظم کل قوا ولایت‌مداری و برخورداری از روحیه مردمی	روحی	4/21	۰/86	۹۹	۷۴۴/۶۶	۰/۰۰
	روحی	4/15	۰/82			
	فکری	4/15	۰/83			
	روحی	4/15	۰/85			

شاخص‌ها	توانایی‌ها	میانگین	انحراف استاندارد	درجه آزادی	نوع آزمون	سطح معنی‌داری
برخورداري از ادب و اخلاق اسلامي	روحي	4/13	0/90			
تعهد به آرمان‌ها، منافع و ارزش‌های نظام مقدس ج.ا.ایران	فکری	4/12	0/83			
توجه به سلامت و نشاط جسمی خود و افراد تحت امر	جسمی	4/09	0/84			
تلاش در جهت تقویت اعتقادات دینی	فکری	4/08	0/83			
ورزیدگی بدنی، چالاکي و تحرک	جسمی	4/08	0/81			
تلاش در اجرای عدالت و پرهیز از تبعیض در یگان	روحي	4/08	0/91			
توان شناخت و طرح مسئله، تجزیه و تحلیل و ارزشیابی	فکری	4/08	2/7			
رعایت نظم و انضباط و آراستگی ظاهری	نظامی- پرورشی	4/08	0/91			
حس نیکوکاری و نوع‌دوستی	روحي	4/07	0/99			
اطاعت‌پذیری و رعایت سلسله‌مراتب	نظامی- پرورشی	4/06	0/93			
امین و درستکار بودن	اجتماعی	4/04	0/80			
آشنایی با آداب و معاشرت اجتماعی	اجتماعی	4/04	0/87			
شناخت معارف اسلامی و اصول اعتقادی	علمی- شناختی	4/03	0/82			
صداقت و اخلاص در گفتار و عمل	نظامی- پرورشی	4/03	0/88			
دلسوزی و دقت در حفظ اموال سازمان	نظامی- پرورشی	4/02	0/99			
برخورداري از روحیه رزمی و جهادی	روحي	4/01	1/00			
وقت‌شناسی و حضور به‌موقع در محل کار	نظامی- پرورشی	4/01	0/94			
توان امر به معروف و نهی از منکر از طریق منطقی	اجتماعی	4/01	0/78			
شناخت اصول حفاظتی و رعایت حفاظت گفتار	علمی- شناختی	4/00	0/88			
علاقه‌مندی به گسترش ورزش در یگان تحت امر	جسمی	4/00	0/85			
تکریم شخصیت کارکنان تحت امر	اجتماعی	3/99	0/89			
دارای روحیه کمال‌جویی و مراقبت از نفس	روحي	3/98	0/92			
دارای وجدان کاری	نظامی- پرورشی	3/98	1/01			
مقید به شرکت در اجتماعات معنوی و مذهبی	روحي	3/98	0/94			
روحیه مسئولیت‌پذیری و انجام داوطلبانه امور	نظامی- پرورشی	3/94	0/99			
توجه به مشکلات کارکنان تحت امر و کوشش جهت رفع آن‌ها	نظامی- پرورشی	3/94	0/93			
روخوانی، روان‌خوانی و درک مفاهیم قرآن	علمی- شناختی	3/93	0/80			
قانون‌مداری و احترام عملی به مقررات سازمانی	نظامی- پرورشی	3/93	0/99			
شادابی و خوش‌رویی هنگام دیدار با کارکنان تحت امر	اجتماعی	3/92	0/95			
قدرت نظارت و کنترل افراد تحت امر	نظامی- پرورشی	3/92	0/96			
دارای اراده قوی و مصمم جهت انجام امور محوله	روحي	3/92	1/04			
میزان توانمندی در بیان عواطف و احساسات مثبت	اجتماعی	3/92	0/94			
توجه و اهتمام به همیت قسمتی و وحدت سازمانی	نظامی- پرورشی	3/92	0/95			
برخورداري از قوه استدلال و قضاوت خردمندانه	فکری	3/92	0/92			
تناسب‌انداز	جسمی	3/92	0/77			
روحیه قناعت و ترجیح منافع سازمانی به شخصی	روحي	3/92	1/01			
قدرت ایجاد هماهنگی بین کارکنان جمعی	نظامی- پرورشی	3/92	0/84			
تلاش در اجرای صحیح و به‌موقع دستورات ابلاغی	نظامی- پرورشی	3/92	0/94			

شاخص‌ها	توانایی‌ها	میانگین	انحراف استاندارد	درجه آزادی	درجه خی دو	سطح معنی‌داری
انعطاف‌پذیری اجتماعی و ابراز صداقت	اجتماعی	3/91	0/89			
توانایی در ایجاد محیط سالم برای رشد و شکوفایی کارکنان	اجتماعی	3/91	0/90			
هدایت و ارشاد کارکنان تحت امر به امور مذهبی	روحي	3/90	0/99			
توجه به خردورزی و تلاش در حل مشکلات یگان باخرد جمعی	فکری	3/90	0/97			
دارای قاطعیت و اطاعت آگاهانه	ظلمی-پرورشی	3/89	0/95			
ابراز شجاعت و دشمن‌ستیزی و القاء آن به کارکنان تحت امر	اجتماعی	3/89	0/91			
ایجاد محیط و فضای مشارکت فعال و روح تعاون در یگان	اجتماعی	3/89	0/90			
امیدبخشی و روح‌افزایی در کارکنان تحت امر	فکری	3/89	0/90			
بهره‌گیری از شخصیت معنوی جهت تحکیم مبانی نظم و انضباط	فکری	3/88	0/86			
اهتمام و توجه به روحیه رزمی و رفتار نظامی کارکنان تحت امر	ظلمی-پرورشی	3/88	0/89			
علاقه‌مندی به خدمت در سازمان	ظلمی-پرورشی	3/88	1/03			
پرهیز از حس قومیت‌گرایی	روحي	3/88	0/90			
دارای خلاقیت و نوآوری در انجام مؤثرتر امور و وظایف محوله	فکری	3/87	0/91			
دارای روحیه عفو و گذشت و پرهیز از سرزنش علنی کارکنان	اجتماعی	3/87	0/86			
توانایی و استعداد مطلوب در هدایت و نفوذ کارکنان تحت امر	ظلمی-پرورشی	3/87	0/84			
قدرت طرح‌ریزی و برنامه‌ریزی برای انجام امور محوله	فکری	3/85	0/89			
انجام مشورت در امور قبل از تصمیم‌گیری	اجتماعی	3/85	0/93			
دارای روحیه ساده‌پوشی و ساده‌زیستی	اجتماعی	385	0/87			
سرعت و دقت در تصمیم‌گیری	فکری	3/85	0/84			
قدرت استفاده صحیح و به‌موقع از منابع در اختیار	ظلمی-پرورشی	3/85	0/90			
انگیزه خدمتی بالا و القاء آن به کارکنان تحت امر	روحي	3/84	1/03			
توانایی در ایجاد ارتباط و تعامل سازنده با دیگران	اجتماعی	3/84	0/91			
هوشیار و بااحتیاط در انجام امور محوله	فکری	3/84	0/88			
توسعه تمایلات رزمی، انضباطی و پرسشگری در بین کارکنان	ظلمی-پرورشی	3/84	0/87			
صبر و تحمل در برابر شدايد و سختی‌ها	روحي	3/82	1/07			
ظرفیت‌پذیری انتقادات سازنده	ظلمی-پرورشی	3/82	0/99			
علاقه‌مند به تشکیل جلسات آموزش قرآنی	علمی-شناختی	3/82	0/88			
انعطاف‌پذیری و قدرت تطبیق با شرایط غیرمترقبه	ظلمی-پرورشی	3/80	0/98			
علاقه‌مند به شناخت ویژگی‌ها و کشف استعداد‌های افراد تحت امر	فکری	3/80	0/90			
شهامت و شجاعت در بیان صریح نظرات و پیشنهادهای	ظلمی-پرورشی	3/80	1/00			
انگیزه و تلاش در انجام مأموریت‌های محوله و رسیدن به هدف	ظلمی-پرورشی	3/79	0/88			
شناخت مبانی و اصول نظامی‌گیری	علمی-شناختی	3/79	1/00			
عمل و توجه به روحیه جمع‌گرایی و پرهیز از خودرأیی	اجتماعی	3/78	0/96			
توان اجرایی در مواقع بروز بحران و چالش در یگان	ظلمی-پرورشی	3/78	1/00			
قدرت تصمیم‌سازی و تصمیم‌گیری	ظلمی-پرورشی	3/78	0/94			
برخورداري از بصیرت سیاسی	روحي	3/78	0/95			
قدرت سازمان‌دهی و تقسیم‌کار در امور محوله	ظلمی-پرورشی	3/77	0/87			
آگاهی و شناخت نسبت به آیین‌نامه انضباطی	علمی-شناختی	3/76	1/05			

شاخص‌ها	توانایی‌ها	میانگین	انحراف استاندارد	درجه آزادی	درجه خی دو	سطح معنی داری
عدم تمایل به تنبیه جمعی به خاطر تخطی احدی از کارکنان	نظامی-پرورشی	3/75	1/00			
توانایی در نگارش نظامی	علمی-شناختی	3/74	3/74			
تشویق کارکنان تحت امر به انجام کارهای پژوهشی	فکری	3/73	۰/88			
تلاش در جهت رشد توانایی‌ها و افزایش دانش و معلومات تخصصی و نظامی	علمی-شناختی	3/72	۰/98			
تبحر در تیراندازی با سلاح‌های سازمانی	علمی-شناختی	3/71	1/00			
میزان موفقیت در انجام امور محوله	نظامی-پرورشی	3/71	۰/92			
تلاش در بکار بستن آموزش‌های آموخته‌شده	علمی-شناختی	3/71	۰/93			
دارای مهارت و تخصص متناسب با شغل و رشته	علمی-شناختی	3/69	1/04			
قدرت بیان و فن سخنوری	علمی-شناختی	3/68	1/05			
شناخت فرهنگ دفاع مقدس	علمی-شناختی	3/68	۰/97			
قدرت خطرپذیری و انجام داوطلبانه مأموریت‌های خطرناک	نظامی-پرورشی	3/68	1/07			
توان تعلیم آموزش‌های نظامی کارکنان تحت امر	علمی-شناختی	3/68	1/01			
توسل به تنبیه به‌عنوان اولین ابزار برای اصلاح رفتار کارکنان	نظامی-پرورشی	3/65	1/00			
روحیه انجام کارهای پژوهشی و شرکت در کارهای تیمی	فکری	3/65	1/00			
سطح آموزش و تفکر نگهداری از وسایل و تجهیزات	علمی-شناختی	3/65	۰/97			
میزان شناخت مفاهیم نظامی جدید (مانند مفاهیم سایبری)	علمی-شناختی	3/65	1/00			
مهارت در کار با رایانه	علمی-شناختی	3/65	۰/99			
میزان به‌کارگیری روش‌های پیشگیری از جرایم	علمی-شناختی	3/64	۰/99			
آشنایی با جنگ‌افزارهای سبک و نیمه سنگین	علمی-شناختی	3/58	۰/92			
مهارت در نقشه‌خوانی و GPS	علمی-شناختی	3/51	۰/92			

بر اساس داده‌های جدول بالا، می‌توان نتیجه گرفت:

۱. از آنجایی که بر اساس جدول بالا، مقدار سطح معناداری در سطح قابل قبولی برآورد شده است، ($\alpha < \text{Sig}$ و $\alpha = 0.05$) بنابراین فرض صفر (H_0) رد شده و با اطمینان ۹۵٪ می‌توان عنوان کرد که بین شاخص‌های این شایستگی‌ها تفاوت وجود دارد.
۲. از بین ۱۰۰ شاخصی که بر اساس آزمون فریدمن رتبه‌بندی شده‌اند، بالاترین رتبه، سؤال ۲۱ با مقدار میانگین ۴/۲۱ (توکل بر خداوند در انجام امور محوله) و کمترین رتبه مربوط به سؤال ۴ با مقدار میانگین ۳/۵۱ (مهارت در نقشه‌خوانی و GPS) می‌باشد.
۳. توزیع ۱۲ شاخص برتر به ترتیب: ۴۲٪ به توانایی‌های روحی، ۳۳٪ به توانایی‌های فکری، ۱۷٪ به توانایی‌های جسمی و ۸٪ به توانایی‌های نظامی-پرورشی اختصاص یافته و از توانایی‌های اجتماعی و علمی-شناختی در میان شاخص‌های برتر اثری نیست.

۴. توزیع ۱۲ شاخص آخر به ترتیب: ۷۵٪ به توانایی‌های علمی-شناختی، ۱۷٪ به توانایی‌های نظامی-پرورسی و ۸٪ به توانایی‌های فکری اختصاص یافته است.

۵. در بین شاخص‌های مربوط به شایستگی‌های «روحی»، دانش‌آموختگان در شاخص‌های «توکل بر خداوند در انجام امور محوله» و «برخورداری از بصیرت سیاسی» به ترتیب با میانگین ۴,۲۱ و ۳,۷۸ و انحراف معیار ۰,۸۶ و ۰,۹۵ بالاترین و پایین‌ترین عملکرد را دارند. مقدار انحراف معیار بالای نسبی شاخص «برخورداری از بصیرت سیاسی»، بیانگر زیاد بودن نسبی اختلاف نظر پاسخ‌دهندگان در مورد این شاخص عملکردی نسبت به شاخص دارای بالاترین عملکرد این شایستگی است.

۶. با اطمینان ۹۵٪ می‌توان عنوان کرد که در بین شاخص‌های مربوط به شایستگی‌های «فکری»، دانش‌آموختگان در شاخص‌های «علاقه‌مند به درک اندیشه‌های فرماندهی معظم کل قوا» و «روحیه انجام کارهای پژوهشی و شرکت در کارهای تیمی» به ترتیب با میانگین ۴,۱۵ و ۳,۶۵ و انحراف معیار ۰,۸۳ و ۱,۰۰، دارای بالاترین و پایین‌ترین عملکرد هستند. مقدار انحراف معیار بالای نسبی شاخص «روحیه انجام کارهای پژوهشی و شرکت در کارهای تیمی»، بیانگر زیاد بودن نسبی اختلاف نظر پاسخ‌دهندگان در مورد این شاخص عملکردی نسبت به شاخص دارای بالاترین عملکرد این شایستگی است.

۷. در بین شاخص‌های مربوط به شایستگی‌های «جسمی»، دانش‌آموختگان در شاخص‌های «توجه به سلامت و نشاط جسمی خود و افراد تحت امر» و «تناسب‌اندام» به ترتیب با میانگین ۴,۰۹ و ۳,۹۲ و انحراف معیار ۰,۸۴ و ۰,۷۷، بالاترین و پایین‌ترین عملکرد را دارند. مقدار انحراف معیار بالای نسبی شاخص «توجه به سلامت و نشاط جسمی خود و افراد تحت امر»، بیانگر زیاد بودن نسبی اختلاف نظر پاسخ‌دهندگان در مورد این شاخص عملکردی نسبت به شاخص دارای پایین‌ترین عملکرد این شایستگی است.

۸. در بین شاخص‌های مربوط به شایستگی‌های «نظامی- پرورسی»، دانش‌آموختگان در شاخص‌های «رعایت نظم و انضباط و آراستگی ظاهری» و «توسل به تنبیه به‌عنوان اولین ابزار برای اصلاح رفتار کارکنان» به ترتیب با میانگین ۴,۰۸ و ۳,۶۵ و انحراف معیار ۰,۹۱ و ۱,۰۰، بالاترین و پایین‌ترین عملکرد را دارند. مقدار انحراف معیار بالای نسبی شاخص «توسل به

تنبیه به‌عنوان اولین ابزار برای اصلاح رفتار کارکنان»، بیانگر زیاد بودن نسبی اختلاف‌نظر پاسخ‌دهندگان در مورد این شاخص عملکردی نسبت به شاخص دارای بالاترین عملکرد این شایستگی است.

۹. با اطمینان ۹۵٪ می‌توان عنوان کرد که در بین شاخص‌های مربوط به شایستگی‌های «اجتماعی»، دانش‌آموختگان در شاخص‌های «امین و درستکار بودن» و «عمل و توجه به روحیه جمع‌گرایی و پرهیز از خودرأیی» به ترتیب با میانگین ۴,۰۴ و ۳,۷۸ و انحراف معیار ۰,۸۰ و ۰,۹۶ بالاترین و پایین‌ترین عملکرد را دارند. مقدار انحراف معیار بالای نسبی شاخص «عمل و توجه به روحیه جمع‌گرایی و پرهیز از خودرأیی»، بیانگر زیاد بودن نسبی اختلاف‌نظر پاسخ‌دهندگان در مورد این شاخص عملکردی نسبت به شاخص دارای بالاترین عملکرد این شایستگی است.

۱۰. در بین شاخص‌های مربوط به شایستگی‌های «علمی-شناختی»، دانش‌آموختگان در شاخص‌های «شناخت معارف اسلامی و اصول اعتقادی» و «مهارت در نقشه‌خوانی و GPS» به ترتیب با میانگین ۴,۰۳ و ۳,۵۱ و انحراف معیار ۰,۸۲ و ۰,۹۲ بالاترین و پایین‌ترین عملکرد را دارند. مقدار انحراف معیار بالای نسبی شاخص «مهارت در نقشه‌خوانی و GPS»، بیانگر زیاد بودن نسبی اختلاف‌نظر پاسخ‌دهندگان در مورد این شاخص عملکردی نسبت به شاخص دارای بالاترین عملکرد این شایستگی است.

مقایسه شاخص‌های عملکردی دانش‌آموختگان در پژوهش‌های سال ۱۳۹۱ و ۱۳۹۵

❖ مقایسه ۱۲ شاخص عملکردی برتر

برای مقایسه شاخص‌های برتر، تعداد ۱۲ شاخصی که دانش‌آموختگان بر اساس نتایج پژوهش‌های سال ۹۱ و ۹۵، در آن عملکردی برتری داشتند؛ استخراج و به ترتیب در جداول ۱۹ و ۲۰ آورده شده‌اند:

جدول ۲۰: ۱۲ شاخص برتر عملکردی دانش‌آموختگان دانشگاه در تحقیق سال ۱۳۹۱

شماره شاخص	شاخص ارزیابی	بُعد	مقدار میانگین
۶۹	علاقه‌مند به درک ایده‌ها و اندیشه‌های فرماندهی معظم کل قوا	فکری	۴/۱۱
۴۶	رعایت نظم و انضباط و آراستگی ظاهری	نظامی-پرورشی	۴/۰۸
۹۵	امانت‌داری و درستکاری	اجتماعی	۴/۰۶
۲۲	برخورداری از ادب و اخلاق اسلامی	روحي	۴/۰۵
۲۶	تقید به انجام فرایض و احکام دینی	روحي	۴/۰۱
۲۴	ولایت‌مداری و برخورداری از روحیه مردمی	روحي	۴/۰۱
۷۴	تعهد به آرمان‌ها، منافع و ارزش‌های نظام مقدس ج.ا.ایران	فکری	۴/۰۰
۲۷	تقید به شرکت در اجتماعات معنوی و مذهبی نظیر نماز جماعت، دعا و ...	روحي	۳/۹۲
۲۱	توکل به خداوند در انجام امور و مأموریت‌های محوله	روحي	۳/۹۱
۵۶	اطاعت‌پذیری و رعایت سلسله‌مراتب	نظامی-پرورشی	۳/۸۸
۹۷	علاقه‌مندی به گسترش ورزش در یگان تحت امر	جسمانی	۳/۷۷
۱۰۰	تناسب‌اندام	جسمانی	۳/۷۷

جدول ۲۱: ۱۲ شاخص برتر عملکردی دانش‌آموختگان دانشگاه در تحقیق سال ۱۳۹۵

شماره شاخص	شاخص‌ها	توانایی‌ها	میانگین
۲۱	توکل به خداوند در انجام امور و مأموریت‌های محوله	روحي	۲۱/۴
۲۶	تقید به انجام فرایض و احکام دینی	روحي	۱۵/۴
۶۹	علاقه‌مند به درک اندیشه‌های فرماندهی معظم کل قوا	فکری	۱۵/۴
۲۴	ولایت‌مداری و برخورداری از روحیه مردمی	روحي	۱۵/۴
۲۲	برخورداری از ادب و اخلاق اسلامی	روحي	۱۳/۴
۷۴	تعهد به آرمان‌ها، منافع و ارزش‌های نظام مقدس ج.ا.ایران	فکری	۱۲/۴
۹۸	توجه به سلامت و نشاط جسمی خود و افراد تحت امر	جسمی	۰۹/۴
۷۹	تلاش در جهت تقویت اعتقادات دینی	فکری	۸۰/۴
۹۹	ورزیدگی بدنی، چالاکي و تحرک	جسمی	۸۰/۴
۲۳	تلاش در اجرای عدالت و پرهیز از تبعیض در یگان	روحي	۸۰/۴
۷۲	توان شناخت و طرح مسئله، تجزیه و تحلیل و ارزشیابی	فکری	۸۰/۴
۴۶	رعایت نظم و انضباط و آراستگی ظاهری	نظامی-پرورشی	۸۰/۴

از مقایسه دو جدول فوق می‌توان نتیجه گرفت:

- در میان ۱۲ شاخص برتر در هر دو تحقیق، تعداد ۷ شاخص (با مقدار ۵۸٪) مشابه می‌باشند که حکایت از پایایی نسبتاً مطلوب پرسشنامه دارد.
- در میان ۱۲ شاخص برتر در هر دو تحقیق، بیشترین تعداد شاخص‌ها با مقدار ۴۲٪ فراوانی مربوط به توانایی‌های روحی دانش‌آموختگان می‌باشد.

۳. در میان ۱۲ شاخص برتر در هر دو تحقیق، شاخص‌های مربوط به توانایی‌های علمی-شناختی دیده نمی‌شود.

۴. در میان ۱۲ شاخص برتر در هر دو تحقیق، پس از شاخص‌های مربوط به توانایی‌های علمی-شناختی، شاخص‌های مربوط به توانایی‌های اجتماعی دارای کمترین فراوانی می‌باشد به نحوی که در سال ۹۱ دارای ۸٪ فراوانی و در سال ۹۵ فاقد فراوانی می‌باشند.

۵. در میان کل شاخص‌ها در هر دو تحقیق، شاخص‌های «علاقه‌مندی به درک ایده‌ها و اندیشه‌های فرماندهی معظم کل قوا» با میانگین ۴,۳۲، «برخورداری از ادب و اخلاق اسلامی» با میانگین ۴,۰۹ و «ولایت‌مداری و برخوردارگی از روحیه مردمی» با میانگین ۴,۰۸ به ترتیب دارای بهترین رتبه می‌باشند.

❖ مقایسه ۱۲ شاخص آخر (دارای پایین‌ترین رتبه)

برای مقایسه شاخص‌های عملکردی ضعیف، تعداد ۱۲ شاخصی که دانش‌آموختگان دانشگاه بر اساس نتایج پژوهش‌های سال ۱۳۹۱ و ۱۳۹۵، در آن عملکردی ضعیفی داشتند؛ استخراج و به ترتیب در جداول ۲۱ و ۲۲ آورده شده‌اند:

جدول ۲۲: ۱۲ شاخص آخر عملکردی دانش‌آموختگان دانشگاه در تحقیق سال ۱۳۹۱

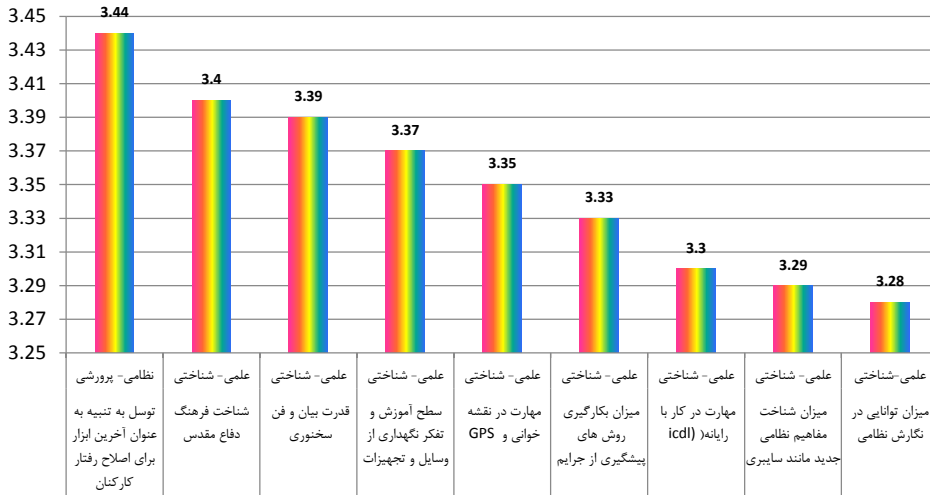
شماره شاخص	شاخص ارزیابی	بُعد	میانگین
۴۳	میزان توسل به تنبیه به‌عنوان آخرین ابزار برای اصلاح رفتار کارکنان تحت امر	نظامی-پرورشی	۳,۲۳
۴	میزان مهارت در نقشه‌خوانی و GPS	علمی-شناختی	۳,۱۹
۷۸	میزان تشویق کارکنان تحت امر به انجام امور تحقیقی	فکری	۳,۱۸
۷۳	میزان قدرت طرح‌ریزی و برنامه‌ریزی برای انجام امور محوله	فکری	۳,۱۸
۱۲	میزان شناخت فرهنگ دفاع مقدس	علمی-شناختی	۳,۱۳
۷	میزان قدرت بیان و فن سخنوری	علمی-شناختی	۳,۱۱
۱۹	سطح آموزش نگهداری و تفکر نگهداری از وسایل و تجهیزات	علمی-شناختی	۳,۱۰
۲۰	میزان آشنایی و به‌کارگیری روش‌های پیشگیری از جرایم در یگان خود	علمی-شناختی	۳,۰۲
۶	میزان مهارت در کار با رایانه (ICDL)	علمی-شناختی	۲,۹۶
۳۳	میزان صبر، تحمل و مقاومت در برابر شدايد و سختی‌ها	روحي	۲,۹۴
۱۸	میزان شناخت مفاهیم نظامی جدید (نظیر رزم نامتقارن، جنگ سایبری، عملیات روانی و ...)	علمی-شناختی	۲,۹۳
۸	میزان توانایی در نگارش نظامی	علمی-شناختی	۲,۸۳

جدول ۲۳: ۱۲ شاخص آخر عملکردی دانش‌آموختگان دانشگاه در تحقیق سال ۱۳۹۵

شماره شاخص	شاخص‌ها	توانایی‌ها	میانگین
۷	قدرت بیان و فن سخنوری	علمی - شناختی	۳,۶۸
۱۲	شناخت فرهنگ دفاع مقدس	علمی - شناختی	۳,۶۸
۴۵	قدرت خطرپذیری و انجام داوطلبانه مأموریت‌های خطرناک	نظامی - پرورشی	۳,۶۸
۱۶	توان تعلیم آموزش‌های نظامی کارکنان تحت امر	علمی - شناختی	۳,۶۸
۴۳	توسل به تنبیه به‌عنوان اولین ابزار برای اصلاح رفتار کارکنان	نظامی - پرورشی	۳,۶۵
۷۷	روحیه انجام کارهای پژوهشی و شرکت در کارهای تیمی	فکری	۳,۶۵
۱۹	سطح آموزش و تفکر نگهداری از وسایل و تجهیزات	علمی - شناختی	۳,۶۵
۱۸	میزان شناخت مفاهیم نظامی جدید (مانند مفاهیم سایبری)	علمی - شناختی	۳,۶۵
۶	مهارت در کار با رایانه (ICDL)	علمی - شناختی	۳,۶۵
۲۰	میزان به‌کارگیری روش‌های پیشگیری از جرایم	علمی - شناختی	۳,۶۴
۳	آشنایی با جنگ‌افزارهای سبک و نیمه سنگین	علمی - شناختی	۳,۵۸
۴	مهارت در نقشه‌خوانی و GPS	علمی - شناختی	۳,۵۱

از مقایسه دو جدول فوق می‌توان نتیجه گرفت:

۱. از تعداد ۱۲ شاخص آخر در هر دو تحقیق: تعداد ۸ شاخص (۶۶,۵٪) در سال ۹۱ و تعداد ۹ شاخص (۷۵٪) در سال ۹۵ مربوط به توانایی‌های علمی-شناختی می‌باشند که حکایت از این دارد که دانش‌آموختگان دانشگاه در توانایی‌های علمی-شناختی دارای ضعیف‌ترین وضعیت می‌باشند.
۲. وجود حداقل ۶۶,۵٪ شاخص‌های مشابه در ۱۲ شاخص آخر هر دو تحقیق دلالت بر پایایی پرسشنامه دارد.
۳. در میان کل شاخص‌ها در هر دو تحقیق، شاخص‌های «میزان توانایی در نگارش نظامی» با میانگین ۳,۲۸ و «میزان شناخت مفاهیم نظامی جدید (نظیر رزم نامتقارن، جنگ سایبری، عملیات روانی و ...)» با میانگین ۳,۲۹ و «میزان مهارت در کار با رایانه (ICDL)» با میانگین ۳,۳ به ترتیب دارای ضعیف‌ترین رتبه می‌باشند.
۴. وضعیت تعداد ۸ شاخص که دارای ضعیف‌ترین رتبه در میان توانایی‌های شش‌گانه شاخص‌های عملکردی دانش‌آموختگان دانشگاه بوده و در هر دو تحقیق سال‌های ۹۱ و ۹۵ مشابه بوده و تقریباً تمامی آن‌ها مربوط به توانایی‌های علمی-شناختی بر اساس شکل ۱۴ می‌باشند:

شکل ۸: وضعیت ضعیف ترین رتبه ها در میان توانایی های شش گانه شاخص های عملکردی

رتبه بندی توانایی های شش گانه دانش آموختگان در سال ۹۵

توانایی های شش گانه سال ۹۵ با استفاده از آزمون فریدمن و بر اساس جدول ۲۳ رتبه بندی گردیده اند:

جدول ۲۴: رتبه بندی توانایی های شش گانه شاخص های عملکردی دانش آموختگان در سال ۹۵

انحراف معیار	میانگین	محور ارزیابی
۰,۷۲	۴,۰۱	توانایی های جسمی
۰,۷۹	۳,۹۸	توانایی های روحی
۰,۷۲	۳,۹۱	توانایی های فکری
۰,۷۳	۳,۹۱	توانایی های اجتماعی
۰,۷۷	۳,۸۷	توانایی های نظامی-پرورشی
۰,۷۸	۳,۷۳	توانایی های علمی-شناختی

بر اساس نتایج جدول ۲۹، «توانایی های جسمی» دارای بالاترین رتبه و «توانایی های علمی-شناختی» دارای پایین ترین رتبه در میان توانایی های شاخص های عملکردی دانش آموختگان در سال ۹۵ می باشد.

❖ مقایسه توانایی‌های شش‌گانه در پژوهش‌های سال ۱۳۹۱ و ۱۳۹۵

به‌منظور مقایسه توانایی‌های شش‌گانه شاخص‌ها، رتبه‌بندی توانایی‌های شش‌گانه شاخص‌های عملکردی دانش‌آموختگان در سال ۱۳۹۱ در جدول ۲۴ آورده شده است (رشیدزاده، ۱۳۹۱).

از مقایسه جداول ۲۳ و ۲۴، می‌توان نتیجه گرفت:

۱. در دو جدول فوق، بالاترین رتبه به توانایی‌های جسمانی دانش‌آموختگان اختصاص دارد.
۲. در دو جدول فوق، پایین‌ترین رتبه به توانایی‌های علمی-شناختی اختصاص دارد.

جدول ۲۵: رتبه‌بندی توانایی‌های شش‌گانه شاخص‌های عملکردی دانش‌آموختگان در سال ۱۳۹۱

انحراف معیار	میانگین امتیاز دریافتی	محور ارزیابی
۲,۹۴	۸۱,۷	میزان توانایی‌های جسمانی
۳,۰۷	۷۷,۶	میزان توانایی‌های اجتماعی
۳,۲۹	۷۷,۲	میزان توانایی‌های روحی
۳,۵۷	۷۴,۶	میزان توانایی‌های فکری
۳,۸۰	۷۴,۵	میزان توانایی‌های نظامی-پرورشی
۴,۳۲	۷۰,۲	میزان توانایی‌های علمی-شناختی

بحث و نتیجه‌گیری

در دنیای ناامن امروزی که قدرت‌های شیطانی با زیر پا گذاشتن ارزش‌های انسانی، کشورهای عمدتاً اسلامی را برای حفظ مطامع شوم خود مورد تاخت‌وتاز قرار داده‌اند، وجود نیروهای مسلح قدرتمند و کارآمد که از تربیت نظامی، دانش و مهارت‌های شغلی بهره‌مند باشند، نقش حیاتی در ایجاد و حفظ امنیت دارد. نیروی انسانی کارآمد در نیروهای مسلح جزء سرمایه‌های ارزشمند آن به شمار می‌آیند. یکی از ابزارهای ارتقای کیفی این نیروها، انجام ارزیابی‌های مستمر و ارائه بازخورد به‌نظام آموزشی است که چنین نیروهایی در آن پرورش یافته‌اند.

در همین راستا، عملکرد دانش‌آموختگان دانشگاه در سال ۱۳۹۵ با استفاده از پرسشنامه‌ای که حاوی ۶ توانایی با ۱۰۰ شاخص عملکردی می‌باشد، توسط تعداد ۱۳۴ نفر از کاربران این دانش‌آموختگان (فرماندهان گردان‌های عملیاتی) مورد ارزیابی قرار گرفت. داده‌های بدست آمده با استفاده از آماره‌های توصیفی و استنباطی تجزیه و تحلیل شد و مورد بحث قرار گرفتند. نتایج زیر حاصل استنباط منطقی از تجزیه و تحلیل آماری داده‌های بدست آمده از اجرای تحقیق حاضر می‌باشد:

۱. با توجه به مشترک بودن ۷ شاخص در بین ۱۲ شاخص برتر پژوهش‌های سال‌های ۹۱ و ۹۵ و همچنین تشابه ۸ شاخص از بین ۱۲ شاخص آخر پژوهش‌های سال‌های ۹۱ و ۹۵، نشانگر پایایی و روایی مطلوب پرسشنامه استفاده شده در این پژوهش‌ها دارد.
۲. عملکرد دانشجویان در بُعد روحی رضایت‌بخش‌ترین وضعیت را دارا می‌باشد؛ به همین علت دانشجویان از نظر ایمان، عمل به احکام شرعی و ولایت‌مداری و برخورداری از روحیه مردمی دارای عملکرد بسیار مطلوبی می‌باشند که حکایت از توجه و عنایت جمعی مسئولان، فرماندهان و مدیران ارشد دانشگاه نسبت به این دو موضوع مهم دارد.
۳. پس از بُعد روحی، دانشجویان در بُعد فکری دارای عملکرد مطلوبی می‌باشند؛ از این رو علاقه‌مندی دانش‌آموختگان نسبت به اندیشه‌های فرماندهی معظم کل قوا و تعهد آن‌ها به آرمان‌ها، منافع و ارزش‌های نظام ج.ا.ایران ذهنیت بسیار مثبتی در فرماندهان بلا واسطه آن‌ها به همراه داشته است.
۴. وجود ۲ شاخص عملکردی مربوط به توانایی جسمی در بین ۱۲ شاخص برتر، حکایت از مطلوبیت عملکرد جسمانی دانش‌آموختگان دارد و این مبین این واقعیت است که دانشگاه نسبت به این موضوع توجه خاصی دارد.
۵. وجود ۱ شاخص مربوط به بُعد نظامی-پرو رشی در بین ۱۲ شاخص برتر نشان‌دهنده عملکرد نسبتاً مطلوب این بُعد می‌باشد و رضایت فرماندهان از رعایت نظم و انضباط و آراستگی ظاهری دانش‌آموختگان نشانگر این واقعیت است.
۶. دانش‌آموختگان دانشگاه در بُعد علمی-شناختی دارای ضعیف‌ترین رتبه می‌باشد به گونه‌ای که از بین ۱۲ شاخص پایین، ۷۵٪ به شاخص‌های علمی-شناختی اختصاص پیدا کرده است که عمدتاً مربوط به آموزش‌های علمی و نظامی می‌باشد.
۷. با توجه به بند ۶ و بر اساس نظرات فرماندهان، دانش‌آموختگان دانشگاه در شاخص‌هایی نظیر «مهارت در نقشه‌خوانی و GPS»، «آشنایی با جنگ‌افزارهای سبک و نیمه سنگین» و «مهارت در کار با رایانه (ICDL)» دارای ضعیف‌ترین عملکرد می‌باشند.
۸. در بین ۱۲ شاخص که دارای ضعیف‌ترین رتبه می‌باشند، ۲ شاخص مربوط به شاخص‌های نظامی-پرورشی می‌باشد که هر دو از اهمیت بسیار بالایی برخوردارند؛ یکی مربوط به «قدرت خطرپذیری و انجام داوطلبانه مأموریت‌های خطرناک» که از ویژگی‌های بارز یک فرمانده فداکار

و موفق می‌باشد و دیگری «توسل به تنبیه به‌عنوان اولین ابزار برای اصلاح رفتار کارکنان» می‌باشد که از ویژگی‌های فرماندهان فاقد منطق و بی‌بهره از اصول رهبری و مدیریت می‌باشد.

پیشنهادها

۱. باهدف برگشت‌پذیری تعداد بیشتر پرسشنامه‌ها، به نظر می‌رسد لازم باشد پرسش‌نامه موردنظر با حفظ ابعاد شش‌گانه موردبازنگری قرار گرفته و تعداد شاخص‌ها مورد جرح و تعدیل قرار گیرد.
۲. با توجه به اهمیت اجرای ارزیابی عملکرد دانش‌آموختگان دانشگاه که در صورت انجام مستمر، منشأ اثرات بسیار مهمی در دانشگاه خواهد شد؛ لذا شایسته است به‌منظور ایجاد انگیزه در کاربران (فرماندهان گردان‌های عملیاتی و یگان‌های هم‌تراز در مراکز آموزشی) از مشوق‌هایی استفاده شود.
۳. پس از جرح و تعدیل پرسشنامه، نرم‌افزاری در این خصوص تهیه و پس از نصب نرم‌افزار بر روی تعداد ۶ عدد تبلت، فرآیند تنظیم پرسشنامه با حضور ۶ نفر افسر وظیفه‌اعزامی از دانشگاه (هنگام اعزام دانشجویان ترم ۶ برای اجرای کارورزی) در دفاتر فرماندهان گردان‌های عملیاتی و یگان‌های هم‌تراز آموزشی به‌طور سریع و دقیق‌تر انجام گیرد.
۴. با توجه به اینکه شاخص‌های علمی-شناختی عمدتاً با آموزش‌های علمی و نظامی دانشجویان مرتبط می‌باشد و در رشد و یافتن دانشجویان در این حوزه عوامل مختلفی نظیر بسترسازی و ایجاد شوق و انگیزه نسبت به یادگیری آموزش‌ها، برنامه‌ریزی مناسب دروس علمی-نظامی، بازنگری منابع درسی و سرفصل دروس تخصصی، تجربه تدریس استادان و شیوه‌های مناسب تدریس و مدیریت اداره کلاس، وجود لوازم و تجهیزات درسی و کمک‌درسی مناسب و مکفی و درنهایت مکان آموزشی مناسب دخالت دارند، لازم است تحقیق جامع و مجزایی در این خصوص صورت پذیرد.
۵. علاوه بر ریشه‌یابی علل ضعف دانش‌آموختگان در شاخص‌های مربوط به توانایی‌های علمی-شناختی، لازم است نحوه آموزش دانشجویان در موضوعاتی نظیر: «میزان مهارت در نقشه‌خوانی و GPS»، «آشنایی با جنگ‌افزارهای سبک و نیمه سنگین»، «مهارت در کار با رایانه (ICDL)»، «آشنایی و به‌کارگیری روش‌های پیشگیری از جرایم»، «شناخت مفاهیم نظامی جدید (نظیر رزم نامتقارن، جنگ سایبری، عملیات روانی و ...)»، «نگارش‌های نظامی»، «قدرت بیان و فن سخنوری» و «شناخت فرهنگ دفاع مقدس» و سایر موضوعاتی که دانشجویان در آن‌ها رتبه نسبتاً پایینی آورده‌اند به‌طور جداگانه موردبازنگری قرار گیرد.

۶. دانشکده‌ها استادان را ملزم نمایند تا از روش‌های تدریس «استاد محور» تا حد امکان اجتناب و بیشتر از روش‌های مشارکتی، کار گروهی و مبتنی بر کار پژوهشی استفاده نمایند. ضمناً فرماندهان نیز در فعالیت‌های گروهانی، دانشجویان را به فعالیت‌های گروهی تشویق نمایند.
۷. فرماندهان سعی کنند از تنبیه به‌عنوان آخرین ابزار برای اصلاح رفتار دانشجویان استفاده نمایند تا رفتار «توسل به تنبیه به‌عنوان آخرین ابزار برای اصلاح رفتار کارکنان» در آن‌ها نیز نهادینه گردد.
۸. به‌منظور افزایش قدرت خطرپذیری دانشجویان، فرماندهان با حضور مؤثر خود، دانشجویان را در انجام فعالیت‌های پرخطر نظیر کارگاه‌های کوهستان، سنگ‌نوردی و عبور از موانع ترغیب و تشویق نمایند.

فهرست منابع

- افتخاری، حمید (۱۳۸۳)، جایگاه و ضرورت خرده نظام ارزیابی در نظام برنامه‌ریزی ایران، مطالعه موردی برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی کشور [پایان‌نامه]؛ استاد راهنما: فرشاد مؤمنی؛ استاد مشاور: علی‌اصغر بانویی، تهران: دانشگاه علامه طباطبایی.
- ابطحی، سید حسین (۱۳۸۹)، آموزش و بهسازی نیروی انسانی، تهران: مؤسسه مطالعات و برنامه‌ریزی آموزشی سازمان گسترش.
- ابوالعلائی، بهزاد (۱۳۹۰)، مدیریت عملکرد راهنمای مدیران برای ارزیابی و بهبود عملکرد کارکنان، تهران، سازمان مدیریت صنعتی.
- اولریش، دیوید و همکاران (۱۳۸۸)، شایستگی‌های منابع انسانی، ترجمه مسعود بینش و افشین دبیری، تهران: سرآمد.
- تاج‌الدین، محمد؛ تقی، محمد و درویش، مریم (۱۳۸۸)، ارکان ارزیابی عملکرد منابع انسانی، مجله تدبیر، شماره، ۲۰۳، صص ۴۱-۴۵.
- جنیدی، مهدی و بیگی‌نیا، عبدالرضا (۱۳۸۸)، آسیب‌شناسی منابع انسانی باهدف بهبود و توسعه تهران، کنفرانس توسعه منابع انسانی.
- حیدری، علی‌اصغر (۱۳۹۲)، آسیب‌شناسی نظام ارزیابی عملکرد کارکنان هتل‌های پنج ستاره تهران [پایان‌نامه]؛ استاد راهنما: مجتبی محمود زاده؛ استاد مشاور: اکبر پورفرج، تهران: دانشگاه علامه طباطبایی.
- رشید زاده، فتح اله (۱۳۹۱)، ارزیابی عملکرد دانش‌آموختگان دانشگاه افسری امام علی^(ع)، فصلنامه مدیریت نظامی، شماره ۴۵.

سرمد، زهره؛ بازرگان، عباس؛ حجازی، ا.ا. (۱۳۸۶)، روش‌های تحقیق در علوم رفتاری، تهران، مؤسسه نشر آگه.

عزیزیان، محمد (۱۳۹۳)، بررسی نظام ارزیابی عملکرد کارکنان آموزش و پرورش شهرستان میاندوآب، کنفرانس بین‌المللی مدیریت در قرن ۲۱، تهران.

ناصری فر، وحید؛ اسماعیلی فر، بهنام؛ شایگان؛ طلایه (۱۳۹۳)، استفاده از کارت امتیازی متوازن جهت ارزیابی عملکرد بانک کارآفرین، کنفرانس ملی رویکردهای نوین در مدیریت کسب‌وکار، تبریز، دانشگاه تبریز و سازمان مدیریت صنعتی.

Amstrong, Michael. *Armstrong's Handbook of Human Resource Management Practice: 2012 (12th Edition)*, London, Kogan page.

Armstrong, Michael (2012). *Armstrong's Handbook of Human Resource Management Practice: (12 th Edition)*, London, Kogan page.

Brumm, T.J., Mickelson, S.K., Steward, B.L., & Kaleita, A.L. (2006). Competency-based outcomes assessment for agricultural engineering programs, *International Journal of Engineering Education*, 22(6), 1163- 1172.

Byars, L.I & Rue, L.W. (2008). *Human Resource Management: 9 th Edition*. New York: Mc GrawHill.

Coll, R.K., & Zegwaard, K.E. (2006). Perceptions of desirable graduate competencies for science and technology new graduates. *Research in Science & Technological Education*, 24(1), 29-58 .

Hoque Zahirul (2004). "A Contingency Model of the Association Between Strategy, Environmental Uncertainty and Performance Measurement: Impact on Organizational Performance", *International Business Review*, 13 , USA.

Hozler, Marc & Patina de Lancer Julnes; "Promoting the utilization of performance measures in public organizations: An empirical study of factor affecting adoption and implementation" ;public administration review ; Vol 61; issue 6.

Matei, Ani and Matei, Lucica (2007) .*Meritocratic Aspects Concerning Performance Evaluation in the Public Sector: A Case Study for Romania*, MPRA Paper No. 18940.

Noe, R. A., Hollenbeck, J. R., Gerhart, B., & Wright, P. M. (2008). *Human resource management: Gaining a competitive advantage*.

Widener Sally K. (2006). "*Associations Between Strategic Resource Importance and Performance Measure Use: The Impact on Firm Performance*" *Management Accounting Research* No. 17, Jones Graduate School of

Management, Rice University, Room , USA.

www.khamenei.ir.

www.leader.ir.